

Kosten voor riolering

Rapportering 2012

DOCUMENTBESCHRIJVING

Titel

Kosten voor riolering – rapportering 2012

Samenstellers

Bruno Pevenage, dienst Kostenaanrekening Doelgroepen

Jonas De Smit, dienst Kostenaanrekening Doelgroepen

Verantwoordelijken

Hilde Soetaert, afdelingshoofd Economisch Toezicht

Peter Aelterman, diensthoofd Kostenaanrekening Doelgroepen

Inhoud

Dit rapport beschrijft de gemeentelijke saneringskosten in relatie tot de saneringsopbrengsten. Jaarlijks bevraagt de Economisch Toezichthouder (EnT) via het Rapporteringsinstrument de gemeenten (of de gemeentelijke rioolbeheerders) over de opbrengsten en de kosten voor het aanleggen en het onderhouden van de gemeentelijke riolering en alles wat er bij komt kijken. Het rapport bestaat uit drie delen. Het eerste deel situeert het Rapporteringsinstrument in een ruimer kader en vormt een vast onderdeel van het jaarlijkse rapport. Het tweede luik is een jaarlijks variabel onderdeel en presenteert de resultaten van het betrokken jaar. Het derde deel focust zich op de algemene tendensen over de verschillende jaren heen.

Wijze van refereren

VMM (2014), Kosten voor riolering – rapportering 2012

Verantwoordelijke uitgever

Katrien Smet, waarnemend afdelingshoofd Lucht, Milieu en Communicatie, Vlaamse Milieumaatschappij

Fotografie

Shutterstock

Vragen in verband met dit rapport

Vlaamse Milieumaatschappij

A. Van de Maelestraat 96

9320 Erembodegem

Tel: 053 72 62 10

Fax: 053 71 10 78

info@vmm.be

Depotnummer

D/2014/6871/013

Algemene samenvatting

In 2012 betaalden de gezinnen en bedrijven 288 miljoen euro aan gemeentelijke bijdragen en vergoedingen voor de aanleg en het onderhoud van rioleringen¹. Ongeveer 4,25% hiervan ging naar de watermaatschappijen als administratieve vergoeding voor de aanrekening van de gemeentelijke bijdragen en vergoedingen via de integrale drinkwaterfactuur. De resterende gelden werden doorgestort aan de gemeenten en intergemeentelijke rioolbeheerders en dienden om hun saneringsactiviteiten te financieren. Jaarlijks houdt de Economisch Toezichthouder (EnT) een bevraging over de opbrengsten en kosten van het gemeentelijk rioolbeheer via het Rapporteringsinstrument. Dit heeft als doelstelling om transparantie in de verdeling en de aanwending van de financiële middelen te bekomen en inzicht te krijgen in de onderbouwing van de aangerekende tarieven. Het onderhavige rapport overloopt de bevindingen voor 2012 en de voorgaande jaren.

Resultaten 2012

- De gemeentelijke saneringsopbrengsten bestonden in 2012 voor 91% uit de gemeentelijke bijdragen en vergoedingen. De overige 9% bestond voornamelijk uit gewestelijke subsidies (verrekend), aansluitingsretributies en bijpassingen van de gemeenten en andere bedrijfsopbrengsten.
- Voor de meeste gemeentelijke rioolbeheerders bedroeg de dekkinggraad 'totale saneringsopbrengsten t.o.v. totale saneringskosten' in 2012 100% of meer. Bij de intergemeentelijke rioolbeheerders bedroegen deze dekkinggraden zelfs tot 250%. Een hoge dekkinggraad betekent (zeker gelet op de lange afschrijvingstermijnen bij sommige rioolbeheerders) niet automatisch dat er overschotten zijn op budgettair vlak. Dus, zonder een uitspraak te doen of er genoeg geïnvesteerd en onderhouden wordt, beschikten in 2012 bijna alle rioolbeheerders over de mogelijkheid om het resultaat over te dragen naar het volgend boekjaar, te reserveren of uit keren aan de aandeelhouders. Deze informatie zegt evenwel weinig over de kostenefficiëntie, daarvoor dient de benchmarking² van de verschillende rioolbeheerders.
- De totale saneringsopbrengsten per inwoner bedroegen in 2012 tussen de 39,5 en 86,3 euro. De totale kosten daarentegen zijn gelegen tussen 19,8 en 54,3 euro per inwoner. Er valt dus een grote variabiliteit tussen de verschillende rioolbeheerders te bemerken. De bijlage 'Boekhoudkundige karakteristieken van de rioolbeheerders' biedt enig inzicht in de mogelijke oorzaken, maar diepgaander onderzoek is nodig.

¹ Onder gemeentelijke riolering worden alle activiteiten verstaan die een gemeente of gemeentelijke rioolbeheerder uitvoert met het oog op het collectief afvoeren van het afval- en hemelwater en de individuele of kleinschalige zuivering.

² <http://www.vmm.be/water/drinkwaterfactuur/studies-en-onderzoek/kostenefficiëntie-gemeentelijk-rioolbeheer>

Tendensen

Over de periode 2010-2012 is de verhouding tussen de verschillende opbrengstenrubrieken nagenoeg dezelfde gebleven. De gemeentelijke bijdragen en vergoedingen zijn veruit de voornaamste opbrengstenbron (91%). Aan de kostenzijde wegen de afschrijvingskosten (47%), de exploitatiekosten (28%) en de financiële kosten (10%) het zwaarste door.

In absolute termen, echter, is er wél verandering te bespeuren. Zowel de totale opbrengsten als de totale kosten kennen een stijgend verloop, waarbij de kosten relatief sneller toenemen dan de opbrengsten. Aldus zakt de dekkingsgraad van de meeste intergemeentelijke entiteiten stelselmatig of blijft deze in het beste geval stabiel. De dalende dekkingsgraad wordt mogelijk veroorzaakt door een verhoogd investeringsritme, wat positief is, maar dat conform de Europese doelstellingen betreffende de oppervlaktewaterkwaliteit nog verder dient opgedreven te worden.

Ontvangen rapportering

Sinds de invoering van het Rapporteringsinstrument in 2008 is de deelname gestaag gestegen. De EnT beschikt momenteel over de gegevens (al dan niet volledig) van 284 gemeenten, oftewel 92% van alle gemeenten. Naar de toekomst toe moet het mogelijk zijn om een volledig beeld voor alle 308 gemeenten te bekomen. Zo hebben alle intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zich ertoe geëngageerd om voor hun aangesloten gemeenten de rapportering te verzekeren. De decreetaanpassing³ van april 2012 en het Uitvoeringsbesluit⁴ van de Vlaamse Regering van maart 2013 vormen het sluitstuk en verplichten de rioolbeheerders om de gegevens over te maken die de EnT nodig heeft om haar taak te kunnen uitvoeren. Momenteel zijn er geen handhavingsmaatregelen voorzien, de niet-deelnemende gemeenten en intergemeentelijke rioolbeheerders worden evenwel bijgehouden. Op basis van deze bevindingen wordt in 2016 geëvalueerd of handhavingsmaatregelen dienen ingevoerd te worden om deze gemeenten alsnog te laten rapporteren.

Naast een volledige deelname, wordt ook een kwalitatieve verbetering van de aangeleverde gegevens nagestreefd. De EnT stelt hiertoe een uitgebreide handleiding ter beschikking en zorgt daarenboven voor een intensieve terugkoppeling met de rioolbeheerders zowel voor, tijdens als na de invultermijn.

³ Decreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur (20/04/2012) Hoofdstuk 13 Art. 38.

<http://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1021747.html>

⁴ Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de rapportering over de uitvoering van de saneringsverplichting door de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk of de gemeente, het gemeentebedrijf, de intercommunale of het intergemeentelijk samenwerkingsverband of door de gemeente na marktbevraging aangesteld entiteit (01/03/2013)

<http://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1022838.html>

Blik vooruit

Om de gebruiksvriendelijkheid voor de gemeenten en gemeentelijke rioolbeheerders te verhogen heeft De EnT een webtoepassing ontwikkeld die in 2014 (rapportering over 2013) voor het eerst in gebruik zal genomen worden. De rioolbeheerders zullen rechtstreeks in de toepassing kunnen rapporteren en hun gegevens onmiddellijk aan een eerste controle onderwerpen.

Verder biedt de verplichte toepassing van de nieuwe Beheers- en Beleidscyclus (BBC) sinds 2014 een opportuniteit om de planningslast van de gemeenten te verminderen. Vanuit dit systeem wordt een jaarlijkse digitale rapportering aan het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) georganiseerd. Binnen de EnT wordt de mogelijkheid onderzocht om bepaalde gegevens rechtstreeks uit de databanken van het ABB te halen.

Het eerste deel situeert het Rapporteringsinstrument in een ruimer kader en beschrijft de werkwijze en het verder verloop. Daarbovenop wordt in de bijlagen het in te vullen sjabloon nader bekeken en wordt per rioolbeheerder ook een overzicht gegeven van hun boekhoudkundige karakteristieken, waardoor de resultaten beter geïnterpreteerd kunnen worden.

Het tweede deel geeft de resultaten weer van het voorbije jaar en geeft antwoord op drie centrale vragen die betrekking hebben op het financiële aspect van de gemeentelijke saneringsactiviteiten:

- ☛ Uit wat bestaan de saneringsgerelateerde kosten in Vlaanderen en hoe verhouden ze zich ten opzichte van elkaar?
- ☛ Uit wat bestaan de saneringsgerelateerde opbrengsten in Vlaanderen en hoe verhouden ze zich ten opzichte van elkaar?
- ☛ Zijn de gemeentelijke saneringsbijdrage en –vergoeding en de andere saneringsgerelateerde opbrengsten in Vlaanderen toereikend om de gemaakte kosten te dekken?

Het derde deel bespreekt de tendensen over de jaren heen en dit voor de laatste drie rapporteringen.

Per jaar wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste feiten per rioolbeheerder. De gemeenten, die het rioolbeheer zelf doen of deels uitbesteden aan Aquafin (concessie), RioAct of HidriBA, worden hierbij als één groep beschouwd. Echter, de kof van deze deelnemende gemeenten verandert jaarlijks, hetgeen een vergelijking over de jaren heen bemoeilijkt, of op zijn minst de nodige omzichtigheid noodzaakt. De resultaten met betrekking tot de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en watermaatschappijen zijn daarentegen consistent, aangezien ze al 5 jaar op rij rapporteerden.

INHOUDSOPGAVE

Deel 1: Het Rapporteringsinstrument Algemeen

Meer transparantie en verantwoorde tarieven.....	2
Het Financieringsmodel.....	3
Benchmarking kostenefficiëntie van het rioolbeheer.....	3
De gemeentelijke rioleringsmarkt in volle evolutie.....	4
Werkwijze in een notendop.....	5
Gekende informatie wordt vooraf ingevuld.....	6
Kosten en opbrengsten versus uitgaven en inkomsten.....	6
Beperkte detailgraad.....	6
Blik vooruit.....	8

Deel 2: De cijfers 2012

Rioolbeheer in Vlaanderen.....	10
Deelname aan de rapportering.....	12
Meer rioolbeheerders rapporteren.....	12
De niet deelnemende gemeenten.....	13
Resultaten.....	14
De saneringskosten.....	16
De saneringsopbrengsten.....	20
Saneringskosten versus beschikbare middelen.....	25
Dekkingsgraad.....	25
Vergelijking rioolbeheerders op uniforme basis.....	28
Projecten.....	31
Conclusies 2012.....	33

Deel 3: Algemene tendensen

Deelname aan de rapportering.....	36
Opbrengsten en kosten.....	38
Dekkingsgraad.....	41

GRAFIEKEN

Grafiek 1: Deelname aan de rapportering over 2012 (toestand november 2013)	12
Grafiek 2: Kostenverdeling van gemeenten die het rioolbeheer zelf uitvoerden of hiervoor (gedeeltelijk) een beroep doen op Aquafin (concessie), RioAct of HidriBA.	16
Grafiek 3: Kostenverdeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die de kosten en opbrengsten van hun vennoten niet solidariseren.	17
Grafiek 4: Kostenverdeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die kosten en opbrengsten van hun vennoten niet solidariseren.	17
Grafiek 5: Kostenverdeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die kosten en opbrengsten van hun vennoten solidariseren.	18
Grafiek 6: Kostenverdeling van twee intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met kasboekhouding.	18
Grafiek 7: Opbrengstenverdeling van gemeenten die het rioolbeheer zelf uitvoerden of hiervoor (gedeeltelijk) een beroep doen op Aquafin (concessie), RioAct of HidriBA.	22
Grafiek 8: Opbrengstenverdeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die de kosten en opbrengsten van hun vennoten niet solidariseren.	22
Grafiek 9: Opbrengstenverdeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die kosten en opbrengsten van hun vennoten niet solidariseren.	23
Grafiek 10: Opbrengstenverdeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die kosten en opbrengsten van hun vennoten solidariseren.	23
Grafiek 11: Opbrengstenverdeling van twee intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met kasboekhouding.	24
Grafiek 12: Dekkingsgraad voor gemeenten die het rioolbeheer zelf uitvoeren of die hiervoor (gedeeltelijk) een beroep doen op Aquafin (concessie), RioAct of HidriBA.	26
Grafiek 13: Dekkingsgraad van de saneringsopbrengsten t.o.v. de saneringskosten van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden	27

FIGUREN

Figuur 1: Rioolbeheer in Vlaanderen (toestand december 2012)	10
--	----

TABELLEN

Tabel 1: Onderverdeling van de saneringsopbrengsten en kosten	7
Tabel 2: Aantal gemeenten per RBH	11
Tabel 3: Gemeenten die niet opgenomen zijn in dit rapport omwille van niet of laattijdige rapportering via het rapporteringsinstrument (d.d. november 2013)	13
Tabel 4: Kosten per rubriek per rioolbeheerder (kosten in Euro)	15
Tabel 5: Opbrengsten per rubriek per rioolbeheerder (in Euro)	21
Tabel 6: Opbrengsten per inwoner (opbrengsten in Euro)	29
Tabel 7: Kosten per inwoner (kosten in Euro)	30
Tabel 8: Indeling van de projecten naar type investering	32
Tabel 9: Deelname aan het Rapporteringsinstrument	37
Tabel 10: Totale opbrengsten en totale kosten per inwoner (in Euro)	39
Tabel 11: Dekkingsgraad van de totale opbrengsten en van de bijdrage en vergoeding (in %)	41

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: De rioolbeheerders en hun gemeenten in 2012	45
BIJLAGE 2: Boekhoudkundige karakteristieken van de rioolbeheerders	53
BIJLAGE 3: De vragenlijst nader bekeken	69

Het Rapporteringsinstrument Algemeen

Meer transparantie en verantwoorde tarieven

Jaarlijks bevaart de Economisch Toezichthouder (EnT) via het Rapporteringsinstrument⁵ de gemeentelijke rioolbeheerders over de opbrengsten en de kosten voor het aanleggen en het onderhouden van de gemeentelijke riolering en alles wat er bij komt kijken.

De EnT wil in de eerste plaats meer inzicht verschaffen in de saneringsprojecten en –activiteiten en de hieraan verbonden kosten. Daarnaast biedt dit rapport, samen met het Financieringsmodel, voor de rioolbeheerders ondersteuning bij het uitwerken van hun beleid op middellange termijn. Zo laat het de rioolbeheerders toe om de kostentoerekening aan gezinnen en bedrijven én hun beleid op vlak van riolering te onderbouwen of waar nodig bij te stellen. Tot slot moet de informatie ook toelaten om via benchmarking de kosten van soortgelijke activiteiten met elkaar te vergelijken. Beide aanvullende instrumenten binnen de EnT worden in het kaderstuk verder toegelicht.

⁵ Sinds 2009 behelst het Rapporteringsinstrument zowel een economische als een ecologische bevraging (de gemeentelijk ecologische Performantie-indicatoren). Dit document bespreekt enkel de resultaten van de economische bevraging. De economische bevraging is verplicht sinds 2012.

Het Financieringsmodel

De VMM ontwikkelde een Financieringsmodel⁶ dat toelaat om de toekomstige kosten van zowel de exploitatie als de uitbouw van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur in te schatten. Dit Financieringsmodel raamt voor de periode tot en met 2027 enerzijds de saneringsgerelateerde opbrengsten en inkomsten waarover de gemeente zal/kan beschikken, anderzijds de saneringskosten en -uitgaven die vereist zijn om het afvalwater hetzij te transporteren, hetzij te zuiveren in een individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater (IBA). Op die manier wordt een inschatting gemaakt van de middelen die nodig zijn om de zoneringsplannen uit te voeren. Het model gebruikt hiervoor basisgegevens uit een reeks bouwstenen o.a. zoneringsplan, rioleringsdatabank, standaardprijzen. Daarnaast kunnen verscheidene parameters gewijzigd worden om verschillende scenario's te simuleren.

Het Rapporteringsinstrument geeft weer welke inspanningen de rioolbeheerders het voorbije jaar leverden qua gemeentelijke afvalwatersanering terwijl het Financieringsmodel (per gemeente) een overzicht geeft van wat er nog zou moeten gebeuren om bij te dragen aan de realisatie van de doelstellingen van de Decreet Integraal waterbeleid. De VMM wil beiden aanwenden om na te gaan of de tarieven van de gemeentelijke saneringsbijdrage en –vergoeding onderbouwd en financieel verantwoord zijn. Door de kosten uit het Rapporteringsinstrument te vergelijken met de lange termijncosten uit het Financieringsmodel kan er bijkomend geconcludeerd worden of het investerings- en exploitatievolume op een voldoende hoog niveau liggen.

Benchmarking kostenefficiëntie van het rioolbeheer

Het Rapporteringsinstrument geeft de geleverde inspanningen van de rioolbeheerders in een bepaald jaar weer. Het zegt niets over hoe efficiënt de rioolbeheerders te werk gaan. Om de kostenefficiëntie van de gemeentelijke rioolbeheerders te onderzoeken, te evalueren, te positioneren en terug te koppelen, heeft de VMM een methodologie⁷ ontwikkeld.

Samen met de benchmark kostenefficiëntie van het rioolbeheer werd het leertraject 'RIO-leren'⁸ in september 2012 aan de gemeentelijke rioolbeheerders voorgesteld. Dit leertraject is tweeledig en omvat voor de individuele rioolbeheerder enerzijds het verwerven van een diepgaand inzicht in de eigen werking (accenten, leemten) en anderzijds de mogelijkheid om zich te positioneren ten opzichte van andere entiteiten (specialiteiten, pijnpunten), met als einddoel het optimaliseren van de kostenefficiëntie van het gemeentelijk rioolbeheer. Ondertussen zijn er binnen RIO-leren twee werkgroepen opgericht die elk een specifiek onderdeel van de saneringsactiviteiten onder de loep nemen: de kolkenreinigingen en het grondverzet.

⁶<http://www.vmm.be/water/zuiveringsinfrastructuur/financiering/gemeentelijk/financieringsmodel-noodzakelijke-saneringsinfrastructuur-gemeenten>

⁷ <http://www.vmm.be/water/drinkwaterfactuur/studies-en-onderzoek/kostenefficiëntie-gemeentelijk-rioolbeheer>

⁸ www.vmm.be/rio-leren

De gemeentelijke rioleringsmarkt in volle evolutie

Het gemeentelijk rioolbeheer is in Vlaanderen zeer divers georganiseerd (Figuur 1, pagina 10). Watermaatschappijen hebben hun activiteiten met een riooldivisie uitgebreid, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor rioolbeheer werden opgericht en een aantal gemeenten staan zelf in voor het rioolbeheer of doen hiervoor beroep op een derde.

De diversiteit zet zich ook door in de verschillende vormen van samenwerking⁹ en de boekhoudkundige verwerking (al dan niet solidariserende boekhouding, verschillende afschrijvingstermijnen en waarderingmethoden, inbreng van gebruiksrecht en/of eigendomsrecht, ...), waardoor één uniforme vragenlijst niet evident is. Bij gebrek aan een concrete afbakening van wat het gemeentelijk rioolbeheer exact inhoudt, is ook de invulling van bepaalde rioolbeheertaken aan sterke variatie onderhevig. Deze elementen kunnen een aantal vaststellingen in dit rapport – deels – verklaren en worden daarom kort toegelicht in bijlage 2.

⁹ <http://www.vmm.be/pub/de-gemeentelijke-saneringscontracten-onder-de-loep-contractbeoordeling-2010-vmm/>

Werkwijze in een notendop

Het Rapporteringsinstrument wordt ingevuld door de gemeentelijke rioolbeheerders. Gemeenten die voor het rioolbeheer een beroep doen op een watermaatschappij of een intergemeentelijk samenwerkingsverband voor rioolbeheer, hoeven deze bevraging bijgevolg niet in te vullen. De watermaatschappij of het intergemeentelijk samenwerkingsverband doet dat in hun plaats.

Het besluit van de Vlaamse Regering die de verplichte rapportering concretiseert, bepaalt dat de rioolbeheerders moeten rapporteren voor 15 juli. Nadien wordt door de EnT nog een herinnering gestuurd. Rioolbeheerders die toch niet rapporteren, worden opgenomen in een lijst (zie verder in dit rapport). Op basis van deze bevindingen wordt in 2016 geëvalueerd of handhavingsmaatregelen dienen ingevoerd te worden om deze gemeenten alsnog te laten rapporteren.

Voor de invulling van het rapport worden de rioolbeheerders begeleid door de EnT die ondersteuning biedt via e-mail of telefoon.

Gekende informatie wordt vooraf ingevuld

Aan de gemeentelijke rioolbeheerders wordt enkel informatie opgevraagd waarover de VMM niet beschikt. De gegevens die reeds voorhanden zijn, zoals de door de watermaatschappijen aan de abonnees en de private waterwinners aangerekende gemeentelijke saneringsbijdrage en -vergoeding¹⁰, worden vooraf ingevuld. Gemeentelijke rioolbeheerders kunnen op die manier ook nagaan of hetgeen zij ontvangen van de watermaatschappijen overeenstemt met hetgeen aan de klanten werd aangerekend¹¹. Wat de projecten betreft, wordt de door de rioolbeheerders reeds gerapporteerde informatie elk jaar opnieuw aangeboden voor verdere aanvulling. Enkel over de niet-gesubsidieerde projecten wordt informatie opgevraagd. Van de gesubsidieerde projecten is de informatie immers binnen de VMM beschikbaar in het kader van de gemeentelijke subsidiedossiers.

Kosten en opbrengsten versus uitgaven en inkomsten

De saneringskosten en –opbrengsten worden opgevraagd, en niet de overeenkomstige uitgaven en inkomsten. Dit sluit sterk aan bij de boekhouding van de intergemeentelijke rioolbeheerders, die de opgevraagde gegevens rechtstreeks of aan de hand van een voorgedefinieerde kostenplaats uit de resultatenrekeningen kunnen halen. De gemeenten, daarentegen, volgen eerder de cashflowmatige benadering. De saneringsuitgaven en –inkomsten kunnen echter sterk variëren van jaar tot jaar en vormen om die reden geen solide basis om de redelijkheid van het saneringstarief te achterhalen.

Beperkte detailgraad

Om de rioolbeheerders zo min mogelijk te belasten, wordt er slechts een vijftal opbrengstrubrieken en een negental kostenrubrieken opgevraagd (zie tabel 1). Bepaalde rubrieken kunnen wel verder gespecificeerd worden, maar het aanleveren van detailinformatie is vrijblijvend.

De volledige vragenlijst met de verschillende rubrieken wordt nader bekeken in bijlage 3.

¹⁰ Het betreft de gemeentelijke saneringsbijdrage aangerekend op het leidingwaterverbruik en de gemeentelijke saneringsvergoeding aangerekend op het eigen water indien gebruik gemaakt wordt van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur. Ook het verbruik, de sociale, ecologische en economische vrijstellingen en de compensaties worden vermeld.

¹¹ De watermaatschappijen rekenen de saneringsbijdrage aan via de integrale drinkwaterfactuur. Elk jaar rapporteren de watermaatschappijen hierover aan EnT. In de rapportering wordt ook rekening gehouden met de kosten die de watermaatschappijen inhouden als werkingskosten.

Tabel 1: Onderverdeling van de saneringsopbrengsten en kosten

Saneringsopbrengsten	Saneringskosten
Opbrengsten uit saneringsbijdragen en –vergoedingen en aansluitingen	Investeringskosten
	Waardeverminderingen
Fiscale opbrengsten	Voorzieningen voor risico's en kosten
Financiële opbrengsten (o.a. gewestelijke subsidies)	Financiële kosten
Andere opbrengsten / operationele opbrengsten	Exploitatiekosten
Uitzonderlijke opbrengsten	Indirecte personeelskosten
	Overheadkosten
	Andere bedrijfskosten / operationele kosten
	Uitzonderlijke kosten

Blik vooruit

Om de jaarlijkse invulling van het Rapporteringsinstrument gebruiksvriendelijker te laten verlopen, is de EnT een online toepassing aan het implementeren, die tegen april 2014 operationeel zal zijn. Hierdoor krijgt elke rioolbeheerder toegang tot de voor hem relevante informatie en zullen de ingevulde gegevens rechtstreeks in de databank van de EnT terechtkomen. Vooraleer de rioolbeheerder zijn gegevensinvulling voltooit, kan hij ze bovendien onderwerpen aan een eerste controle op hoog niveau.

Verder biedt de verplichte toepassing van de nieuwe Beheers- en Beleidscyclus (BBC) sinds 2014 een opportuniteit om de planningslast van de gemeenten te verminderen. Vanuit dit systeem wordt een jaarlijkse digitale rapportering aan het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) georganiseerd. Binnen de EnT wordt de mogelijkheid onderzocht om bepaalde gegevens rechtstreeks uit de databanken van het ABB te halen.

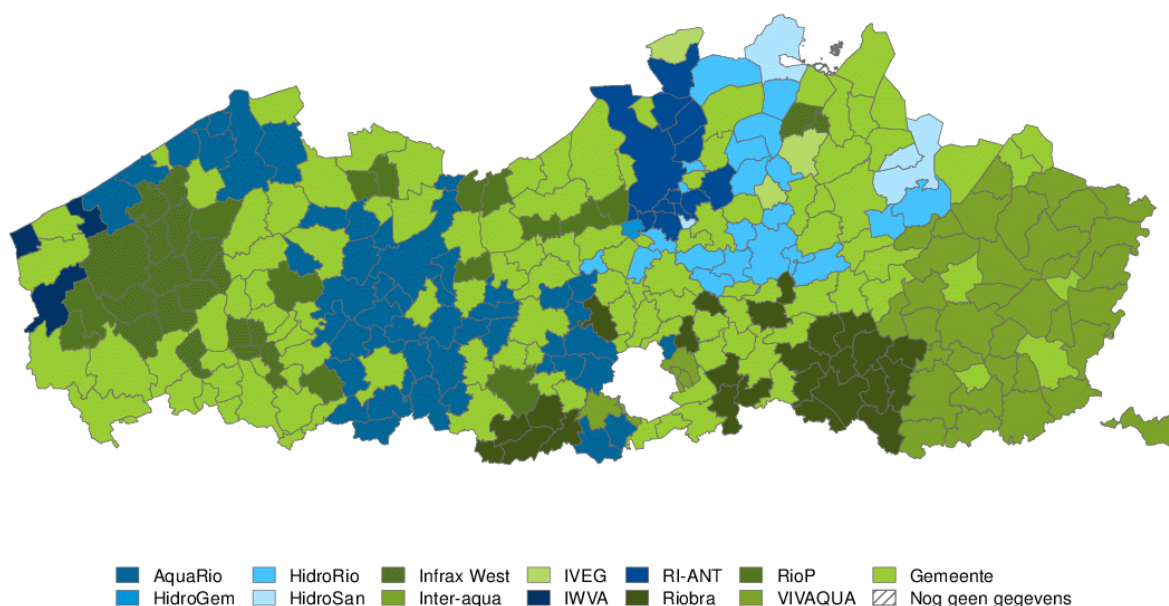
De cijfers 2012

Rioolbeheer in Vlaanderen

Onderstaande figuur geeft de organisatie weer van het gemeentelijk rioolbeheer anno 2012:

- 195 gemeenten hebben het rioolbeheer overgedragen aan een intergemeentelijk samenwerkingsverband;
- 113 gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het rioolbeheer, dit zijn er 3 minder dan in 2011. Zij doen hiervoor beroep op eigen personeel en/of onderaannemers, op Aquafin via een concessie, op RioAct (product aangeboden uit een samenwerking tussen De Watergroep¹² en Aquafin via een intentieovereenkomst en/of op HidriBA (Pidpa) die enkel instaat voor plaatsing, het onderhoud en de controle van IBA's.

In bijlage 1 worden deze gegevens in tabelvorm weergegeven per gemeente.

Figuur 1: Rioolbeheer in Vlaanderen (toestand december 2012)

Het aantal gemeenten per (type) rioolbeheerder is terug te vinden in onderstaande tabel.

¹² De Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) heet sinds 1 januari 2013 De Watergroep.

Tabel 2: Aantal gemeenten per RBH

Rioolbeheerder	Aangesloten gemeenten ⁽¹⁾
AquaRio (TMVW)	49
HidroGem (Pidpa)	2
HidroRio (Pidpa)	21
HidroSan (Pidpa)	4
Infrac West	19
Inter-aqua	36
IVEG	3
IWVA	3
RI-ANT (AWW)	13
Riobra	25
RioP (De Watergroep)	14
VIVAQUA	6
Gemeente	113

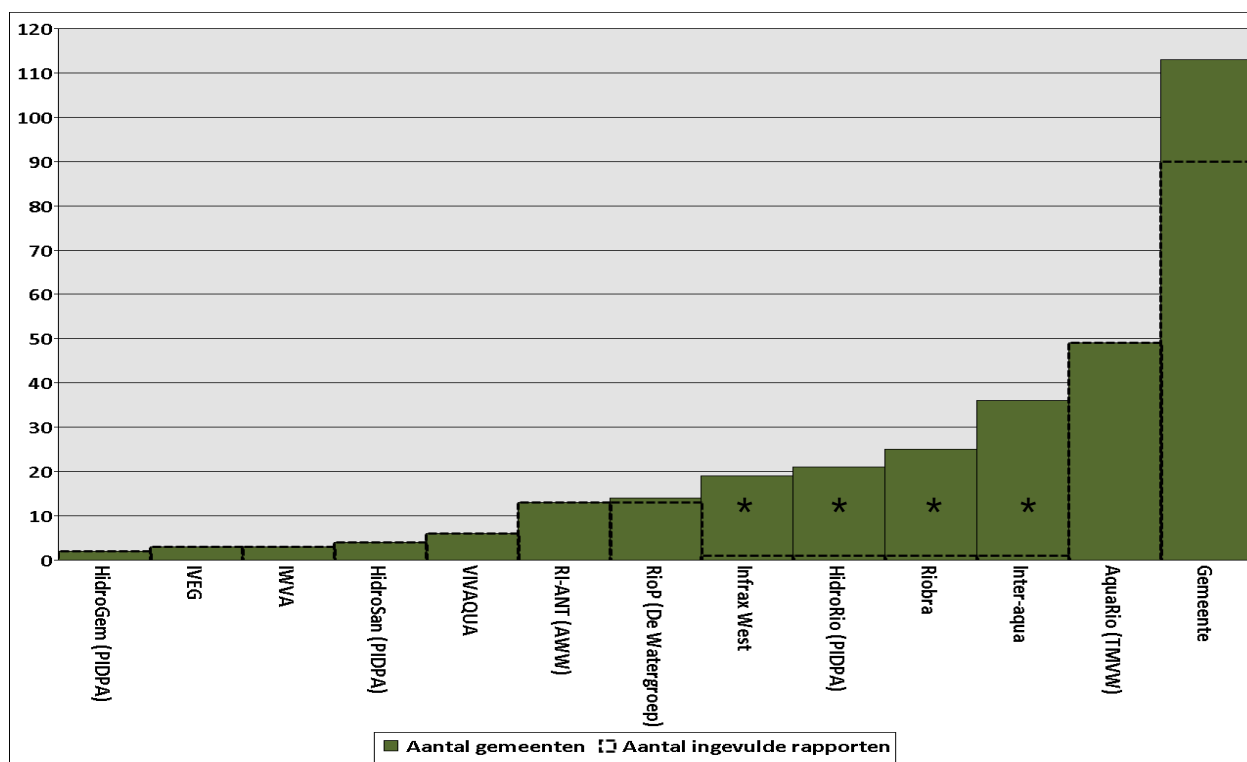
(1) overzicht op basis van de saneringscontracten in het bezit van VMM op 31/12/2012

Deelname aan de rapportering

Meer rioolbeheerders rapporteren

Het totaal aantal ontvangen vragenlijsten steeg tot nu toe jaarlijks bescheiden, vooral dankzij het feit dat steeds meer gemeenten ervoor kiezen om toe te treden tot een intergemeentelijk samenwerkingsverband of de riooldivisie van een watermaatschappij, dewelke steeds rapporteren. Ondanks de decretale verplichting werd over 24 gemeenten niet gerapporteerd (d.d. november 2013).

Grafiek 1: Deelname aan de rapportering over 2012 (toestand november 2013)

* Omwille van het solidariseren van de opbrengsten en kosten is er maar 1 globale rapportering.

De stippellijn in de voorgaande grafiek geeft aan hoeveel vragenlijsten er werden ingevuld, de groene balk het aantal gemeenten die tot deze rioolbeheerder horen.

De watermaatschappijen en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden rapporteerden allen over hun gemeentevennoten (deze vertegenwoordigen samen 195 gemeenten). HidroRio, Infrax West, Riobra en Inter-aqua solidariseren opbrengsten en kosten en rapporteren bijgevolg niet per individuele gemeente, maar in zijn geheel voor hun volledig werkingsgebied. Daarnaast rapporteerden ook 90 van de 113 gemeenten die zelf nog verantwoordelijk zijn voor het rioolbeheer (incl. RioAct / HidriBA / Aquafin concessie).

De rapportering 2012 dekt bijgevolg 92% van de Vlaamse gemeenten. Dit stemt overeen met 93% van de Vlaamse bevolking.

De niet deelnemende gemeenten

In het overzicht hieronder worden de 24 gemeenten getoond waarover niet gerapporteerd werd.

Tabel 3: Gemeenten die niet opgenomen zijn in dit rapport omwille van niet of laattijdige rapportering via het rapporteringsinstrument (d.d. november 2013)

Gemeente	
Berlare	Lochristi
Boom	Lo-Reninge (De Watergroep)
Dentergem	Meise
Geel	Merelbeke
Geraardsbergen	Neerpelt
Haaltert	Oostkamp
Herentals	Sint-Gillis-Waas
Hoeilaart	Tremelo
Ieper	Veurne
Jabbeke	Wellen ¹³
Kapelle-op-den-Bos	Wemmel
Kasterlee	Wingene

¹³De gegevens van de gemeente Wellen werden pas in december 2013 overgemaakt.

Resultaten

Om een antwoord te kunnen geven op de vraag hoeveel kosten de rioolbeheerders maken voor de uitbouw en het onderhoud van hun rioleringsstelsel en welk aandeel hiervan door de gezinnen en de bedrijven via de integrale drinkwaterfactuur gedekt wordt, worden eerst de kosten en de opbrengsten weergegeven onderverdeeld in verschillende deelrubrieken. Vervolgens wordt de verhouding ten opzichte van de totale kosten respectievelijk de opbrengsten aangegeven. Tenslotte wordt de dekkingsgraad, zijnde de verhouding tussen de opbrengsten en kosten, besproken.

Om de verschillende rioolbeheerders met elkaar te kunnen vergelijken worden de kosten en de opbrengsten ook per inwoner uitgedrukt.

Telkens wordt aangegeven op hoeveel gemeenten de meegedeelde informatie (grafieken en tabellen) gebaseerd is. Afhankelijk van wat werd onderzocht, worden een aantal gemeenten uit de groep geweerd omwille van het ontbreken van bepaalde informatie of laattijdige rapportering. Het aantal gemeenten, opgenomen in de korf, wordt telkens aangegeven in een kader. Dit is de representativiteit.

De variaties tussen de verschillende rioolbeheerders zijn, afhankelijk van het thema, evenwel groot tot zeer groot veelal als gevolg van ongelijke boekhoudkundige verrichtingen. De verschillen in boekhoudkundige verwerking worden in bijlage 2 toegelicht.

Tabel 4: Kosten per rubriek per rioolbeheerder (kosten in Euro)

Rioolbeheerder	Investeringskosten	Waardeverminderingen	Voorzieningen	Financiële kosten	Exploitatie	Indirecte personeelskosten	Overhead	Aanmoedigingspremies	Andere bedrijfskosten	Uitzonderlijke kosten	Totale kosten
AquaRio (TMVW)	16.709.247			5.560.768	19.967.161	3.557.896	1.540.235		1.952.908		49.288.215
HidroGem (PIDPA)	243.859			6.292	94.315		8.230	67	0		352.763
HidroRio (PIDPA)	6.510.450	1.079	56.224	819.670	2.562.260	67.674	750.975	217.300	593.863		11.579.495
HidroSan (PIDPA)	3.291.460				709.098	7.418			5.537		4.013.513
Infrac West	4.274.073	-26.330	-84.553	2.100.467	2.804.661	242.029	88.147	175.063	27		9.573.585
Inter-aqua	16.172.799	16.072		5.919.302	10.694.622	511.008	-1.169.991	-238.724	765	1.966.329	33.872.184
IVEG	536.825			55.635	1.073.817	71.486	-76.965	7.298	8	36	1.668.140
IWVA	302.133				147.143	39.745	411.864		24.217		925.101
RI-ANT (AWW)	18.587.203			20.801	7.518.483	3.066.724	4.096.563	76.313			33.366.087
Riobra	5.306.961	0	397.300	565.315	2.947.946	215.851	257.480	0	868	3.470	9.695.191
RioP (De Watergroep)	2.371.953	0	0	356.341	2.434.355	710	51.906	0	982.189	0	6.197.454
VIVAQUA	602.738			630.829	1.758.126	462.018			61.000		3.514.711
Gemeente	43.326.540	0	0	9.652.370	16.837.937	8.997.403	1.512.786	433.160	199.035	65.808	81.025.039
TOTAAL	118.236.241	-9.180	368.971	25.687.791	69.549.924	17.239.963	7.471.230	670.478	3.820.417	2.035.644	245.071.479

De saneringskosten

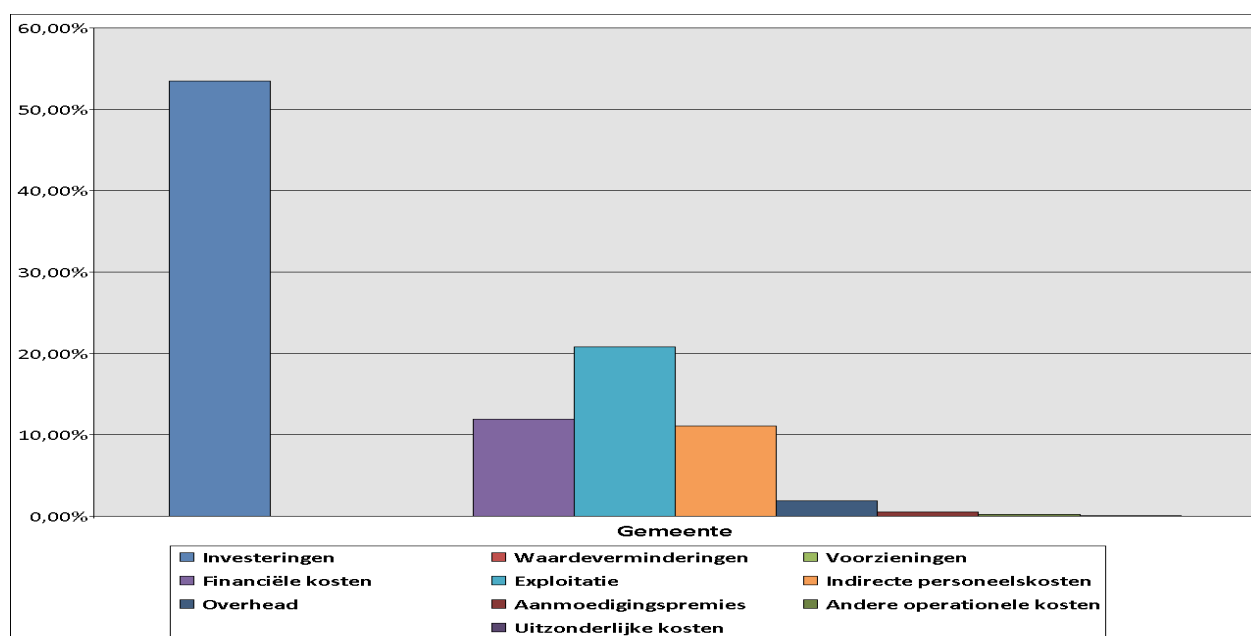
Representativiteit resultaten¹⁴

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden: 193 gemeenten

Gemeenten en gemeenten die beroep doen op AQF-concessie, RioAct of HidriBA: 76 gemeenten

De voorgaande tabel toont per rioolbeheerder de totale saneringskosten uitgesplitst per deelactiviteit. Naast de afschrijvingskosten van investeringen en de exploitatiekosten die het grootste deel uitmaken van de saneringskosten blijken ook de financiële kosten, de indirecte personeelskosten en de overhead¹⁵ omvangrijk te zijn.

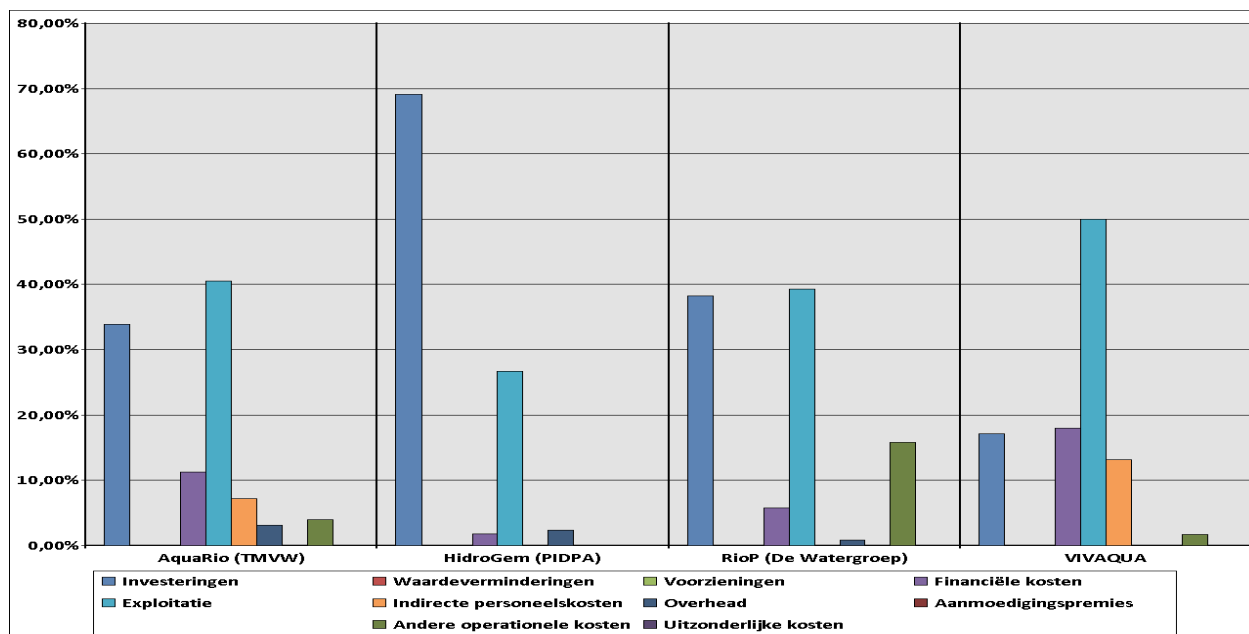
Dezelfde kostenrubrieken worden voor de verschillende rioolbeheerders in de volgende grafieken procentueel ten opzichte van de totale kosten geplaatst. Het vertelt welk aandeel de rubrieken innemen in het totale kostenplaatje in het betreffende jaar voor de betrokken rioolbeheerder.

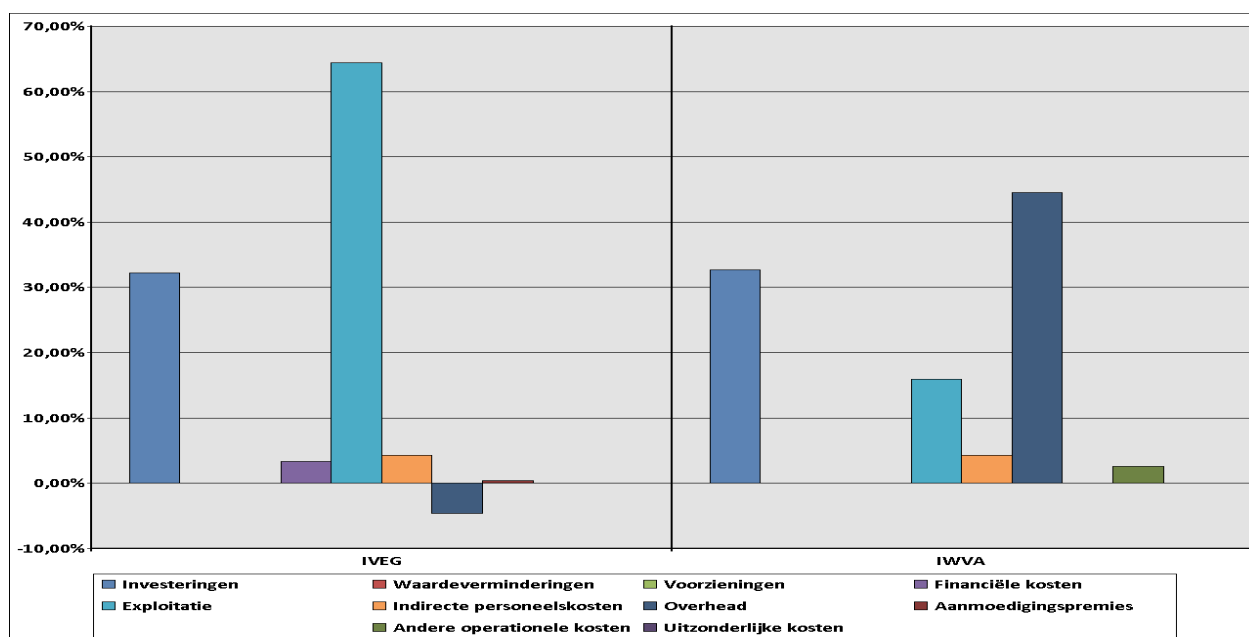
Grafiek 2: Kostenverdeling van gemeenten die het rioolbeheer zelf uitvoerden of hiervoor (gedeeltelijk) een beroep doen op Aquafin (concessie), RioAct of HidriBA.

¹⁴ 15 van de 284 gemeenten werden niet in beschouwing genomen omdat er geen investeringskosten en exploitatiekosten werden ingevuld.

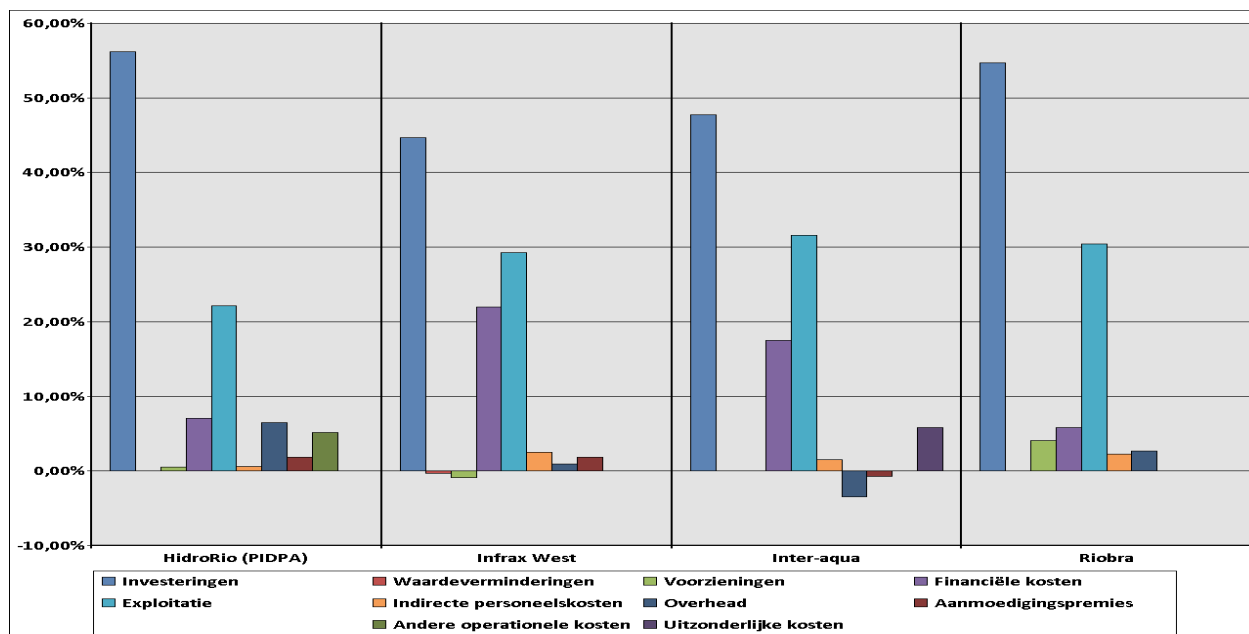
¹⁵ Het aandeel van de overheadkosten bij IWVA is relatief hoog doordat de gebruiksrechten die IWVA aan de gemeenten betaald hierin opgenomen zijn. Ook bij RI-ANT zijn de overheadkosten relatief hoog, in dit geval is de concessievergoeding die betaald wordt aan de stad Antwerpen de voornaamste oorzaak.

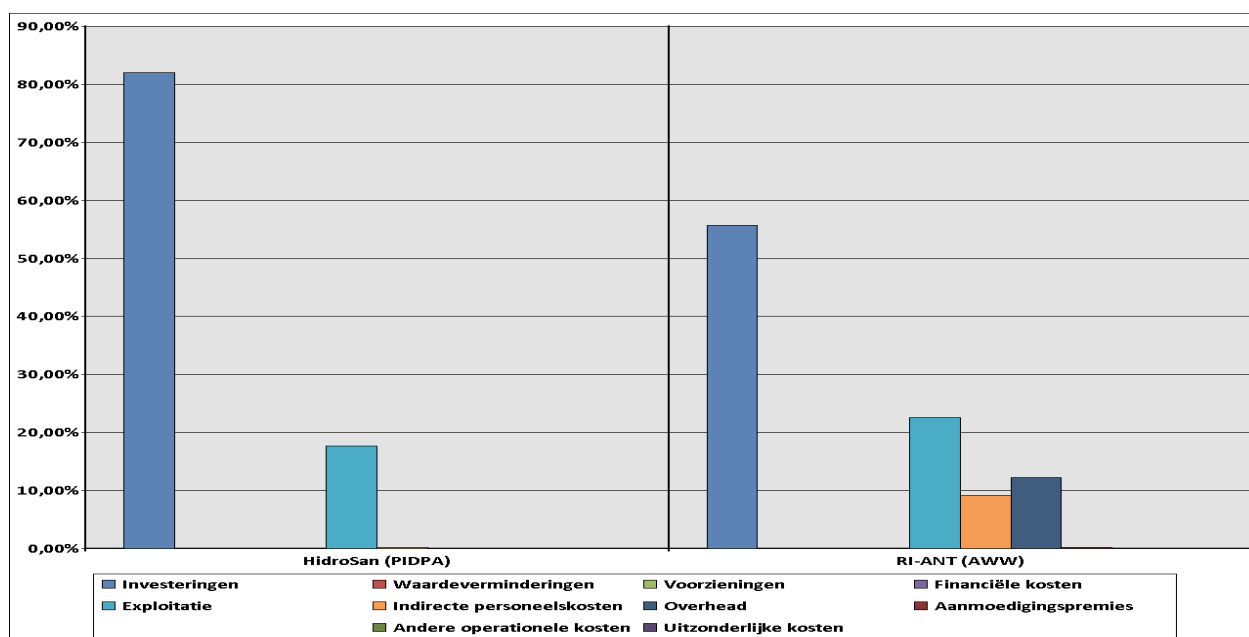
Grafiek 3: Kostenverdeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die de kosten en opbrengsten van hun vennoten niet solidariseren.

Grafiek 4: Kostenverdeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die kosten en opbrengsten van hun vennoten niet solidariseren.

Grafiek 5: Kostenverdeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die kosten en opbrengsten van hun vennoten solidariseren.

Grafiek 6: Kostenverdeling van twee intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met kasboekhouding¹⁶.

¹⁶ Opbrengsten en kosten worden niet via afschrijvingen over meerdere jaren gespreid, maar onmiddellijk in rekening gebracht (afschrijving van het volledig bedrag van investering in het jaar van uitgave), waardoor er jaaroverschrijdend grotere schommelingen waarneembaar zijn

Doorgaans hebben de investeringen het grootste aandeel in de kosten. Dit patroon is reeds enkele jaren merkbaar. Dit is logisch: in Vlaanderen is er een grote inhaalbeweging nodig op het vlak van riolering. Er moet dus volop geïnvesteerd worden in de aanleg van nieuwe en de vervanging van oude infrastructuur. Hoe meer projecten opgeleverd worden, hoe hoger de afschrijvingskosten. Eens de Europese doelstellingen gehaald zijn en de nodige inhaalbeweging afgerond is, zal het relatieve aandeel van de exploitatiekosten verder stijgen.

Om de rioolbeheerders onderling te vergelijken is er nood aan een uniforme basis. Daarom worden de kosten later in dit document afgezet ten opzichte van het aantal inwoners in het gebied van de rioolbeheerders.

De saneringsopbrengsten

Representativiteit resultaten¹⁷

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden: 194 gemeenten

Gemeenten en gemeenten die beroep doen op AQF-concessie, RioAct of HidriBA: 60 gemeenten.

Onderstaande tabel toont per rioolbeheerder de totale saneringskosten uitgesplitst per deelactiviteit. Net als de voorgaande jaren maken de gemeentelijke saneringsbijdragen en -vergoedingen voor de meeste rioolbeheerders meer dan 90% van hun opbrengsten uit.

De uitgaven voor investeringen worden afgeschreven over meerdere jaren (afhankelijk van het type investering en de rioolbeheerder). De subsidies die de rioolbeheerders ontvangen voor investeringen worden eveneens gespreid in rekening genomen, doorgaans vanaf de oplevering van het project en over dezelfde termijn als voor de afschrijvingen geldt.

Omdat intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ten vroegste in 2005 zijn opgericht en bijgevolg pas sinds 2005 subsidies konden aanvragen is het logisch dat hun aandeel aan subsidies lager ligt dan bij de gemeenten die het rioolbeheer nog zelf uitvoeren. Bij de rioolbeheerders met kasboekhouding (HidroSan en RI-ANT) kunnen de verhoudingen van jaar tot jaar sterk variëren, naargelang er subsidies werden ontvangen.

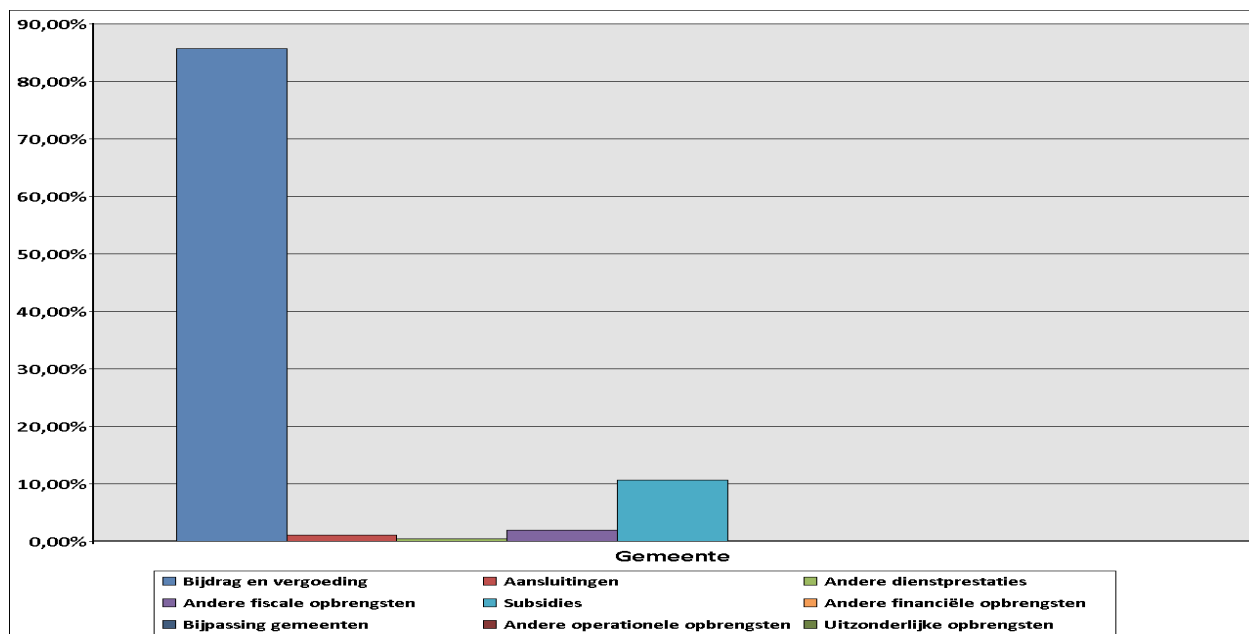
Enkel gemeenten kunnen belastingen innen. De rubriek 'Andere fiscale opbrengsten' is dan ook niet van toepassing voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. De rubriek 'Bijpassing gemeenten' is dan weer enkel van toepassing voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Bij tekorten kunnen zij hun gemeentevennoten vragen om bij te passen. Voor 2012 blijkt dat er vanuit de gemeentelijke middelen voor 2,5 miljoen euro is bijgedragen.

Dezelfde opbrengstenrubrieken worden in de daarna volgende grafieken per rioolbeheerder procentueel ten opzichte van de totale opbrengsten geplaatst en tonen per rioolbeheerder welke bronnen in 2012 de meeste opbrengsten genereerden.

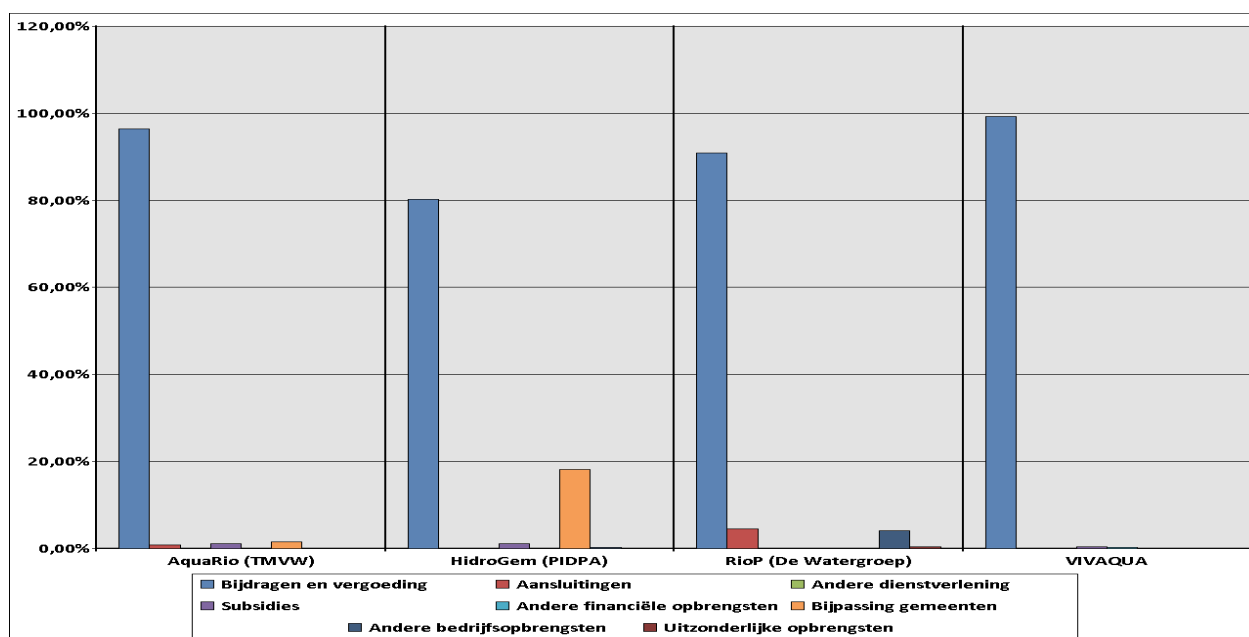
¹⁷ 30 van de 284 gemeenten werden niet in beschouwing genomen omdat er geen opbrengsten van bijdragen en vergoedingen en van subsidies werden ingevuld.

Tabel 5: Opbrengsten per rubriek per rioolbeheerder (in Euro)

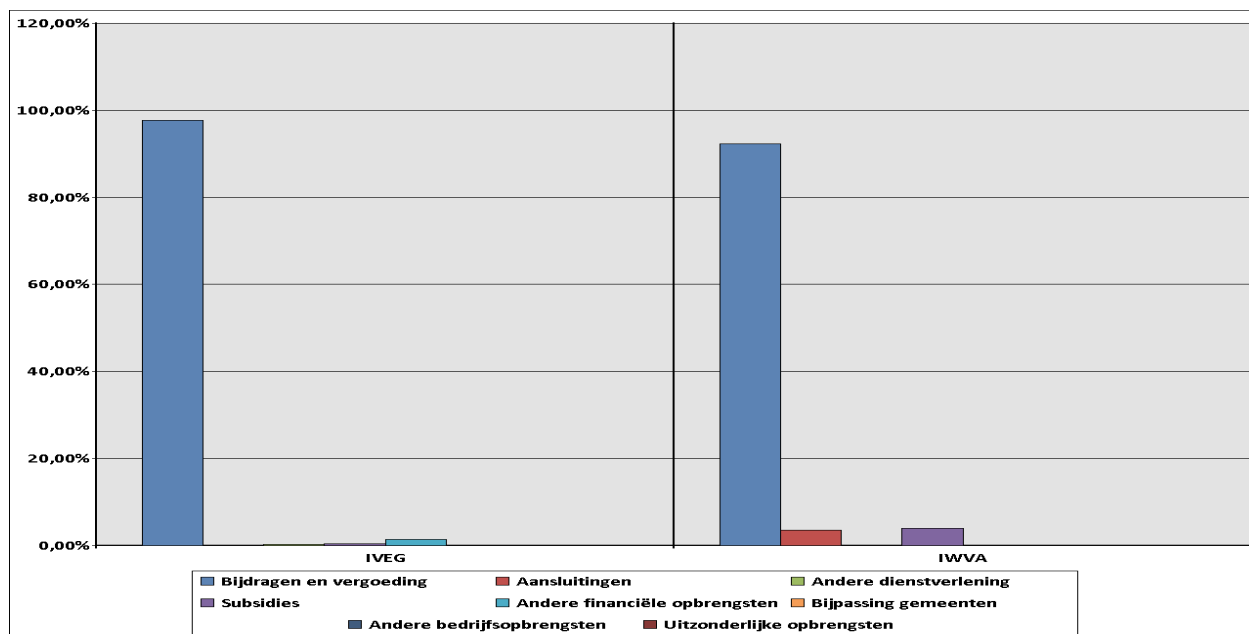
Rioolbeheerder	Bijdrage en vergoeding	Aansluitingen	Andere fiscale opbrengsten	Andere dienstverlening	Subsidies	Andere financiële opbrengsten	Bijpassing gemeenten	Andere bedrijfsopbrengsten	Uitzonderlijke opbrengsten	Totale opbrengsten
AquaRio (TMVW)	52.474.371	502.084			646.447		829.500			54.452.402
HidroGem (PIDPA)	705.778				9.781		160.417	3.107		879.082
HidroRio (PIDPA)	14.607.909				804.632			63.351		15.475.893
HidroSan (PIDPA)	2.687.617	67.750			811.287		374.676			3.941.330
Infrac West	9.876.884			22.919	73.163	70.687		4.447	2.544	10.050.645
Inter-aqua	34.454.918			22.791	1.096.464	732.770		11.339	85.846	36.404.128
IVEG	1.717.531			6.036	8.714	25.674		595	46	1.758.596
IWVA	2.184.966	82.628		4.851	95.038					2.367.483
RI-ANT (AWW)	32.544.627	639.840		273.515	3.816.107	80.042	1.179.380			38.533.510
Riobra	10.889.699			13.014	223.598	43.260		141.085	865	11.311.521
RioP (De Watergroep)	8.341.437	418.874		4.036	63	148		374.757	42.617	9.181.931
VIVAQUA	5.046.289				20.780	17.940				5.085.009
Gemeente	59.048.016	760.936	1.345.399	271.747	7.355.754	22.182		72.217	40.020	68.916.271
TOTAAL	234.580.043	2.472.112	1.345.399	618.910	14.961.827	992.702	2.543.972	670.897	171.938	258.357.801

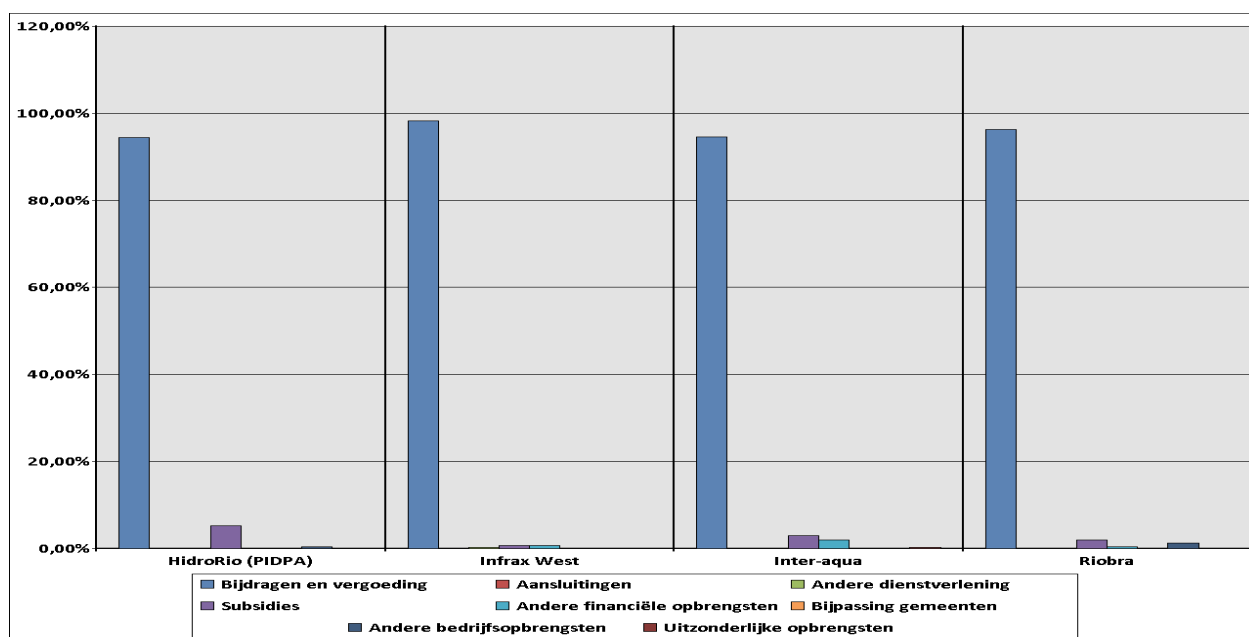
Grafiek 7: Opbrengstenverdeling van gemeenten die het rioolbeheer zelf uitvoerden of hiervoor (gedeeltelijk) een beroep doen op Aquafin (concessie), RioAct of HidriBA.

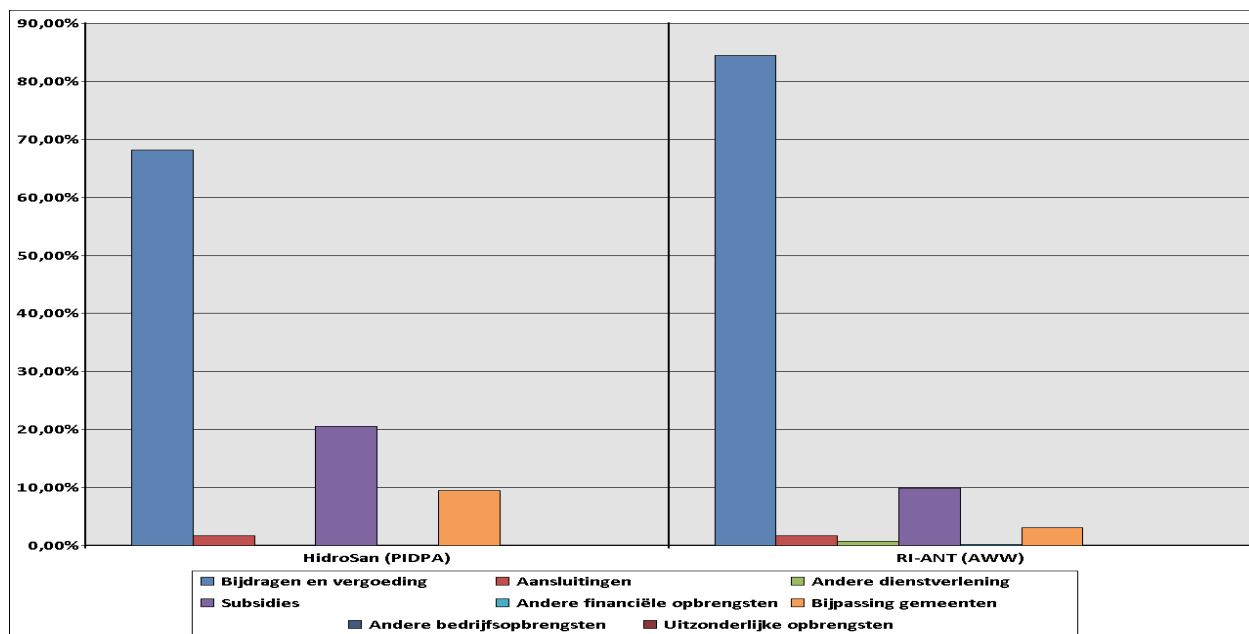
Grafiek 8: Opbrengstenverdeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die de kosten en opbrengsten van hun vennoten niet solidariseren.

Grafiek 9: Opbrengstenverdeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die kosten en opbrengsten van hun vennoten niet solidariseren.

Grafiek 10: Opbrengstenverdeling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die kosten en opbrengsten van hun vennoten solidariseren.

Grafiek 11: Opbrengstenverdeling van twee intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met kasboekhouding¹⁸.

¹⁸ Opbrengsten en kosten worden niet via afschrijvingen over meerdere jaren gespreid, maar onmiddellijk in rekening gebracht (afschrijving van het volledig bedrag van investering in het jaar van uitgave), waardoor er jaaroverschrijdend grotere schommelingen waarneembaar zijn

Saneringskosten versus beschikbare middelen

Dekkingsgraad

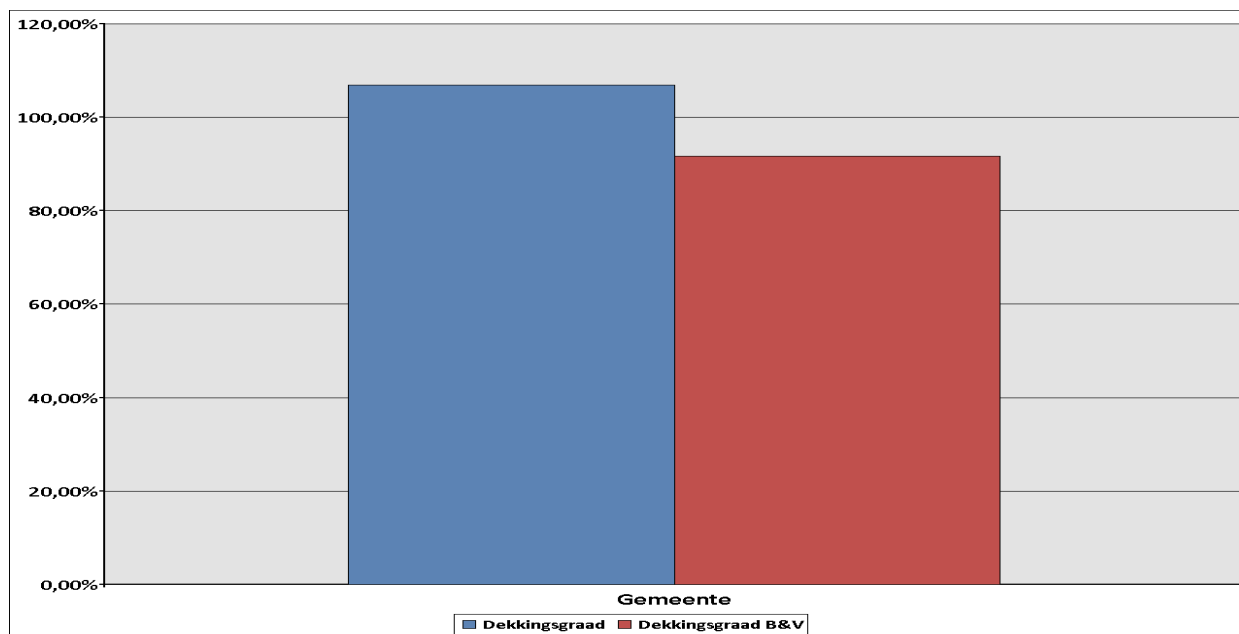
Representativiteit resultaten

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden: 193 gemeenten

Gemeenten en gemeenten die beroep doen op AQF-concessie, RioAct of HidrIBA: 58 gemeenten.

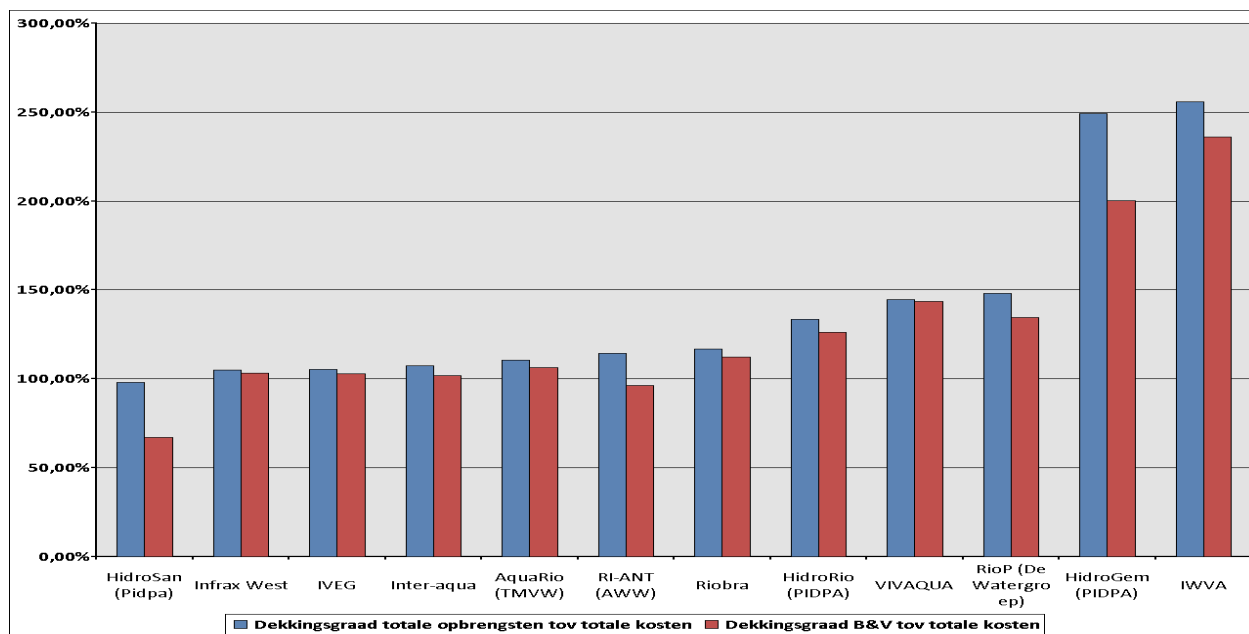
In onderstaande grafieken wordt de globale dekkingsgraad als de verhouding van de totale saneringsgerelateerde opbrengsten t.o.v. de totale saneringskosten getoond. Daarnaast wordt tevens de dekkingsgraad getoond als de verhouding tussen de ontvangen bijdrage en vergoeding betaald door de gezinnen en de enerzijds en de totale saneringskosten anderzijds. Dit is weergegeven als “dekkingsgraad B&V”. Het verschil tussen de opbrengsten en de kosten is het resultaat. Dit kan overgedragen worden naar het volgend boekjaar, gereserveerd worden of uitgekeerd worden als dividend. In bijlage 2 ‘Boekhoudkundige karakteristieken van de rioolbeheerders’ wordt toegelicht welke bestemming de rioolbeheerders geven aan het resultaat en hoe zij omgaan met eventuele tekorten. Voor een gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar het afzonderlijke rapport “Rioolbeheer versus reserves, vergoedingen en dividenden”¹⁹.

¹⁹ <http://www.vmm.be/pub/rioolbeheer-versus-reserves-vergoedingen-en-dividenden/>

Grafiek 12: Dekkingsgraad voor gemeenten die het rioolbeheer zelf uitvoeren of die hiervoor (gedeeltelijk) een beroep doen op Aquafin (concessie), RioAct of HidriBA.

Gemeenten streven naar een budgettair evenwicht en ze werken doorgaans met een geconsolideerde rekening. D.w.z. dat alle ontvangen middelen centraal geboekt worden en gebruikt worden ter financiering van alle activiteiten. Er is dus geen één op één relatie tussen de inkomsten en de uitgaven van de rioleringsactiviteiten. Bijgevolg kan verondersteld worden dat wanneer de opbrengsten van de saneringsactiviteiten ontoereikend zijn (dekkingsgraad lager dan 100%), de gemeente zal bijdragen vanuit de algemene middelen. Omgekeerd, zullen de saneringsmiddelen bij een overschot mogelijks gebruikt worden ter financiering van andere activiteiten. Een positief resultaat in de resultatenrekeningen betekent niet automatisch dat er op budgettair vlak een overschot is. Om het budgettaire resultaat in kaart te brengen moeten de inkomsten en de uitgaven t.o.v. elkaar geplaatst worden.

Grafiek 13: Dekkingsgraad van de saneringsopbrengsten t.o.v. de saneringskosten van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

De intergemeentelijke samenwerkingsverbanden werken op één na minstens kostendeekkend indien alle opbrengsten in beschouwing genomen worden (inclusief subsidie-opbrengsten en andere opbrengsten).

Wanneer ze zich enkel beroepen op de gemeentelijke saneringsbijdragen en –vergoedingen zijn er 2 intergemeentelijke entiteiten die niet kostendeekkend zijn. Het zijn wel de entiteiten die met een cashflowmatige boekhouding werken (HidroSan en RI-ANT), dus de dekkingsgraad kan jaarlijks sterk variëren gezien alle uitgaven en inkomsten direct (zonder afschrijvingen) in rekening worden genomen.

Aan de basis van de andere soms heel hoge dekkingsgraden ligt vaak de recente oprichting van de rioolbeheerders. De saneringskosten hebben grotendeels betrekking op de door hen nieuw opgerichte infrastructuur waardoor de jaarlijkse afschrijvingskost nog beperkt is. IWVA en HidroGem bijvoorbeeld nemen geen infrastructuur over, enkel het gebruiksrecht, waardoor zij geen hogere afschrijvingskosten hebben ten gevolge van overgenomen infrastructuur. Projecten worden pas afgeschreven op het moment dat ze opgeleverd worden. Naarmate de investeringen toenemen, zullen de afschrijvings- én exploitatiekosten verder stijgen waardoor de dekkingsgraad een normaal niveau zal bereiken tenzij er extra opbrengstenbronnen worden gecreëerd. In het hoofdstuk 'Algemene tendensen' wordt deze stelling bevestigd.

Vergelijking rioolbeheerders op uniforme basis

Representativiteit resultaten

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden:

Opbrengsten 194 en kosten 193 gemeenten

Gemeenten en gemeenten die beroep doen op AQF-concessie, RioAct of HidriBA:

Opbrengsten 60 en kosten 76 gemeenten

Om de rioolbeheerders met elkaar te kunnen vergelijken is een uniforme vergelijkingsbasis nodig. De opbrengsten respectievelijk de kosten van de saneringsactiviteiten per inwoner is één van de mogelijkheden. Een andere vergelijkingsbasis is de kosten respectievelijk de opbrengsten per kilometer gerioleerde weg. Op heden worden de Gebiedsdekkende Uitvoeringsplannen (GUP's) opgesteld waarbij tegelijkertijd de informatie over het bestaande rioleringsnetwerk geoptimaliseerd wordt. Gezien de huidige informatie nog onderhevig is aan veranderingen wordt de vergelijking op basis kosten/opbrengsten per kilometer gerioleerde weg uitgesteld tot de GUP's definitief gekend en gedigitaliseerd zijn.

Een lage of hoge kost per inwoner velt niet noodzakelijk een oordeel over de efficiëntie en de effectiviteit van de rioolbeheerders. Er wordt dus geen uitspraak gedaan over de toereikendheid van de investeringen en het onderhoud.

In de onderstaande tabellen zien we dat de totale opbrengsten per inwoner variëren van € 40 tot € 87€. Als enkel de aangerekende saneringsbijdrage en –vergoeding in beschouwing wordt genomen ligt de opbrengst per inwoner tussen € 37 en € 80. De hoogste opbrengst per inwoner komt voor bij IWVA waarbij alle drie de gemeenten in de kuststreek liggen. Het grote aantal tweede verblijven en hotels in het werkingsgebied van IWVA is hier vermoedelijk de verklaring. Deze stuwen het verbruik en dito saneringsbijdrage naar omhoog, terwijl het aantal gedomicilieerden niet toeneemt.

De totale kosten per inwoner schommelen tussen € 20 en € 54. Zoals eerder vermeld passen HidroSan en RI-Ant een cashflowmatige boekhouding toe, waardoor investeringsuitgaven in één keer voor het volledige bedrag in rekening genomen worden, t.t.z. op een 6-rekening geboekt. Hun kosten zijn dus gelijk aan hun uitgaven, dewelke jaarlijks sterk kunnen fluctueren.

Tabel 6: Opbrengsten per inwoner (opbrengsten in Euro)

Rioolbeheerder	Aantal inwoners	Bijdragen en vergoedingen	Aansluitingen	Andere dienstverlening	Andere fiscale opbrengsten	Subsidies	Andere financiële opbrengsten	Bijpassing gemeente	Andere bedrijfsopbrengsten	Uitzonderlijke opbrengsten	Totale opbrengsten
AquaRio (TMVW)	1.100.620	47,68	0,46	0,00	0,00	0,59	0,00	0,75	0,00	0,00	49,47
HidroGem (PIDPA)	17.795	39,66	0,00	0,00	0,00	0,55	0,00	9,01	0,17	0,00	49,40
HidroRio (PIDPA)	325.263	44,91	0,00	0,00	0,00	2,47	0,00	0,00	0,19	0,00	47,58
HidroSan (Pidpa)	73.935	36,35	0,92	0,00	0,00	10,97	0,00	5,07	0,00	0,00	53,31
Infrax West	254.392	38,83	0,00	0,09	0,00	0,29	0,28	0,00	0,02	0,01	39,51
Inter-aqua	693.413	49,69	0,00	0,03	0,00	1,58	1,06	0,00	0,02	0,12	52,50
IVEG	45.584	37,68	0,00	0,13	0,00	0,19	0,56	0,00	0,01	0,00	38,58
IWVA	27.267	80,13	3,03	0,18	0,00	3,49	0,00	0,00	0,00	0,00	86,83
RI-ANT (AWW)	761.012	42,76	0,84	0,36	0,00	5,01	0,11	1,55	0,00	0,00	50,63
Riobra	275.585	39,51	0,00	0,05	0,00	0,81	0,16	0,00	0,51	0,00	41,05
RioP (De Watergroep)	206.846	40,33	2,03	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	1,81	0,21	44,39
VIVAQUA	102.088	49,43	0,00	0,00	0,00	0,20	0,18	0,00	0,00	0,00	49,81
Gemeente	1.417.788	41,65	0,54	0,19	0,95	5,19	0,02	0,00	0,05	0,03	48,61

Tabel 7: Kosten per inwoner (kosten in Euro)

Rioolbeheerder	Aantal inwoners	Investerin-gen	Waardever-minderen	Voorzienin-gen	Financiële kosten	Exploitatie	Indirecte personeels-kosten	Overhead	Aanmoedi-gingspre-mies	Andere bedrijfs-kosten	Uitzonderlijke kosten	Totale kosten
AquaRio (TMVW)	1.100.620	15,18	-	-	5,05	18,14	3,23	1,40	-	1,77	-	44,78
HidroGem (PIDPA)	17.795	13,70	-	-	0,35	5,30	-	0,46	0,00	-	-	19,82
HidroRio (PIDPA)	325.263	20,02	0,00	0,17	2,52	7,88	0,21	2,31	0,67	1,83	-	35,60
HidroSan (Pidpa)	73.935	44,52	-	-	-	9,59	0,10	-	-	0,07	-	54,28
Infrac West	254.392	16,80	-0,10	-0,33	8,26	11,02	0,95	0,35	0,69	0,00	-	37,63
Inter-aqua	693.413	23,32	0,02	-	8,54	15,42	0,74	-1,69	-0,34	0,00	2,84	48,85
IVEG	45.584	11,78	-	-	1,22	23,56	1,57	-1,69	0,16	0,00	0,00	36,59
IWVA	27.267	11,08	-	-	-	5,40	1,46	15,10	-	0,89	-	33,93
RI-ANT (AWW)	750.214	24,78	-	-	0,03	10,02	4,09	5,46	0,10	-	-	44,48
Riobra	275.585	19,26	-	1,44	2,05	10,70	0,78	0,93	-	0,00	0,01	35,18
RioP (De Watergroep)	206.846	11,47	-	-	1,72	11,77	0,00	0,25	-	4,75	-	29,96
VIVAQUA	102.088	5,90	-	-	6,18	17,22	4,53	-	-	0,60	-	34,43
Gemeente	1.882.098	23,02	-	-	5,13	8,95	4,78	0,80	0,23	0,11	0,03	43,05

Projecten

Representativiteit resultaten

De rapporten van 284 gemeenten (alle deelnemers) werden in beschouwing genomen, maar per gemeente werden enkel de projecten opgenomen waarvoor minstens het type investering en een totale investeringsuitgave werd ingevuld (groter dan nul). Dit resulteerde in een selectie van 3149 projecten.

Elk jaar krijgen de rioolbeheerders in een overzichtstabel de reeds gerapporteerde niet-gesubsidieerde projecten terug ter aanvulling met nieuwe projecten of met bijkomende informatie. Deze projecten dienen vooral om samen met de gesubsidieerde projecten per rioolbeheerder een globaal zicht te verkrijgen van welke werken waar zijn of worden uitgevoerd. Dit is zeker nuttig bij het opstellen en opvolgen van de GUP's (concrete uitwerking van de zoneringsplannen).

Het betreft projecten die gestart zijn vanaf 2007. In totaal gaat het om een set van 3.149 projecten, in uitvoering of reeds gerealiseerd in het werkingsgebied van de deelnemende rioolbeheerders, die zonder subsidies gefinancierd zijn. Tot nu toe is het elk jaar een andere set projecten geweest, doordat niet steeds dezelfde gemeenten rapporteren. In de onderstaande tabellen worden deze projecten ingedeeld naar type investering met vermelding van de investeringsuitgave.

Tabel 8: Indeling van de projecten naar type investering

Type investering	Totaal geraamde kost	Aantal projecten	Aandeel bedrag	Aandeel aantal
Onbekend	€ 101.140.247	1.421	16%	45%
Uitbreidingsinvestering	€ 275.821.385	862	45%	27%
Vervangingsinvestering	€ 237.906.386	866	39%	28%
TOTAAL	€ 614.868.018	3.149		

Uit deze selectie projecten blijkt dat er evenveel wordt uitgebreid als vervangen, maar dat de uitbreidingsinvesteringen een grotere uitgave betekenen. De onbekende projecten staan dikwijls voor een combinatie van beide types investeringen.

Conclusies 2012

- ☛ Ondanks de decretale verplichting werd er over het jaar 2012 niet voor alle Vlaamse gemeenten gerapporteerd, al heeft 92% gemeenten de opgevraagde gegevens overgemaakt. Dit stemt overeen met 93% van de Vlaamse bevolking. De gemeentelijke saneringsopbrengsten bestonden in 2012, net zoals in 2011 voor 91% uit de gemeentelijke bijdragen en vergoedingen. De overige 9% bestond voornamelijk uit gewestelijke subsidies (verrekend), aansluitingsretributies en bijpassingen van de gemeente en andere bedrijfsopbrengsten.
- ☛ Voor de meeste gemeentelijke rioolbeheerders bedroeg de dekkinggraad 'totale saneringsopbrengsten t.o.v. totale saneringskosten' in 2012 100% of meer. Bij de intergemeentelijke rioolbeheerders bedroegen deze dekkinggraden zelfs tot 250%. Zonder een uitspraak te doen of er genoeg geïnvesteerd en onderhouden wordt, beschikten in 2012 bijna alle rioolbeheerders over de mogelijkheid om het resultaat over te dragen naar het volgend boekjaar, te reserveren of uit keren aan de aandeelhouders.
- ☛ De totale saneringsopbrengsten per inwoner bedroegen in 2012 tussen de 40 en 86 euro. De totale kosten daarentegen zijn gelegen tussen 20 en 54 euro per inwoner.

Algemene tendensen

Deelname aan de rapportering

Sinds de start van de bevraging, is het aantal gemeenten waarover werd gerapporteerd, jaarlijks gestaag gestegen. Dit is vooral het gevolg van de verdere toetreding van gemeenten tot intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, die zich engageren om elke jaar te rapporteren over hun vennoten. Bij de gemeenten die het rioolbeheer zelf uitvoeren zijn er die elk jaar rapporteren, soms rapporteren of nog nooit hebben gerapporteerd. De sinds begin 2012 decretaal verplichte rapportering heeft nog niet gezorgd voor een 100% deelname. Waar er tussen de rapportering over 2010 en 2011 een sprong vooruit was met 47 gemeenten, is er over de rapportering over 2012 een daling van 3 gemeenten. Zolang niet alle gemeenten rapporteren, kan de EnT haar taak als toezichthouder op de tariefbepaling en aanwending van de gemeentelijke saneringsmiddelen niet ten volle uitvoeren.

Tabel 9: Deelname aan het Rapporteringsinstrument

Rioolbeheerder	2008		2009		2010		2011		2012	
	Aantal gemeenten	Aantal gemeenten waarover gerapporteerd werd	Aantal gemeenten	Aantal gemeenten waarover gerapporteerd werd	Aantal gemeenten	Aantal gemeenten waarover gerapporteerd werd	Aantal gemeenten	Aantal gemeenten waarover gerapporteerd werd	Aantal gemeenten	Aantal gemeenten waarover gerapporteerd werd
AquaRio (TMVW)	48	48	48	48	49	49	49	49	49	49
HidroGem (PIDPA)	1				2	2	2	2	2	2
HidroRio (PIDPA)	16	14	16	16	17	17	19	19	21	21
HidroSan (PIDPA)	3	3	3	3	6	6	5	5	4	4
Infrac West	0	0	18	17	18	18	18	18	19	19
Inter-aqua	33	32	33	33	35	35	36	36	36	36
IVEG	3	0	3	3	3	3	3	3	3	3
IWVA	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
RI-ANT (AWW)	12	12	12	12	13	13	13	13	13	13
Riobra	24	24	24	24	24	24	24	24	25	25
RioP (De Watergroep)					12	7	14	14	14	13
VIVAQUA	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Gemeente	159	73	142	64	120	57	116	95	113	90
TOTAAL	308	215	308	229	308	240	308	287	308	284

Opbrengsten en kosten

Representativiteit resultaten

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden: alle gemeenten

Gemeenten en gemeenten die beroep doen op AQF-concessie, RioAct of HidriBA:

enkel de gemeenten waarvoor er minstens opbrengsten uit de bijdrage en vergoeding, subsidies, kosten van investeringen en van exploitatie zijn.

Op basis van de terugkoppelingen met de rioolbeheerders is de vorm en de inhoud van de bevraging jaarlijks gewijzigd om uiteindelijk te komen tot een sjabloon dat nauw aansluit met het genormaliseerd rekeningenstelsel. Er wordt op een minder gedetailleerd niveau bevroegd, waardoor het aantal velden dat ingevuld moet worden sterk verminderd is. Dit heeft wel tot gevolg dat de resultaten pas vanaf de rapportering over het jaar 2009 vergelijkbaar zijn. Tot en met 2008 werd de 'cash flow'-benadering gehanteerd. Dit wil zeggen dat de effectieve inkomsten en uitgaven gevraagd werden. Deze benadering gaf een beeld van de financieringsnood op dat moment, maar was gezien de jaarlijkse sterke fluctuatie van inkomsten en uitgaven, minder bruikbaar voor de onderbouwing van het gemeentelijk saneringstarief. Vandaar dat vanaf 2009 de opbrengsten en kosten werden bevroegd. Deze aanpak had vooral een impact op de rubriek van de subsidies en van de investeringen, daar deze meestal afgeschreven worden over een termijn van meerdere decennia (zie bijlage 2 'Boekhoudkundige karakteristieken van de rioolbeheerders').

Gezien de jaarlijks wijzigende samenstelling van de rioolbeheerders is een herleiding van de opbrengsten en de kosten naar een opbrengst en kost per inwoner noodzakelijk om een vergelijking over de jaren heen te kunnen maken.

Om het overzichtelijk te houden worden de cijfers getoond van de laatste drie rapporteringen.

Tabel 10: Totale opbrengsten en totale kosten per inwoner (in Euro)

Rioolbeheerder	Opbrengsten				Kosten			
	2010	2011	2012	Vershil 2011-2012	2010	2011	2012	Vershil 2011-2012
AquaRio (TMVW)	47,5	48,76	49,47	0,71	32,54	39,86	44,78	4,92
HidroGem (PIDPA)	34,55	43,9	49,40	5,50	34,79	23,96	19,82	-4,14
HidroRio (PIDPA)	46,66	48,31	47,58	-0,73	37,39	35,09	35,60	0,51
HidroSan (PIDPA)	46,14	48,96	53,31	4,35	22,52	26,09	54,28	28,19
Infrac West	34,74	36,43	39,51	3,08	32,34	34,33	37,63	3,30
Inter-aqua	45,46	49,21	52,50	3,29	41,42	41,42	48,85	7,43
IVEG	38,4	40,02	38,58	-1,44	25,94	34,68	36,59	1,91
IWVA	79,14	74,62	86,83	12,21	23,56	29,59	33,93	4,34
RI-ANT (AWW)	43,78	48,28	50,63	2,35	24,05	33,84	44,48	10,64
Riobra	43,63	44,1	41,05	-3,05	34,93	37,57	35,18	-2,39
RioP (De Watergroep)	43,53	54,48	44,39	-10,09	19,82	27,38	29,96	2,58
VIVAQUA	35,93	42,99	49,81	6,82	27,24	34,13	34,43	0,30
Gemeente	45,71	50,69	48,61	-2,08	47,38	47,75	43,05	-4,70

De rioolbeheerders HidroSan en RI-ANT werken met een kasboekhouding, waardoor de jaarlijkse opbrengsten en kosten aan sterke fluctuaties onderhevig kunnen zijn. Dit in beschouwing genomen blijkt dat de opbrengsten variëren tussen € -10 en € +12 en de kosten tussen € -26 en € +28.

Zoals reeds eerder gezegd, verandert de groep van deelnemende gemeenten die zelf verantwoordelijk zijn voor het rioolbeheer jaarlijks waardoor het onderling vergelijke van jaren niet eenduidig mogelijk is.

Dekkingsgraad

Representativiteit resultaten

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden: alle gemeenten

Gemeenten en gemeenten die beroep doen op AQF-concessie, RioAct of HidriBA:

enkel de gemeenten waarvoor er minstens opbrengsten uit de bijdrage en vergoeding, subsidies, kosten van investeringen en van exploitatie zijn.

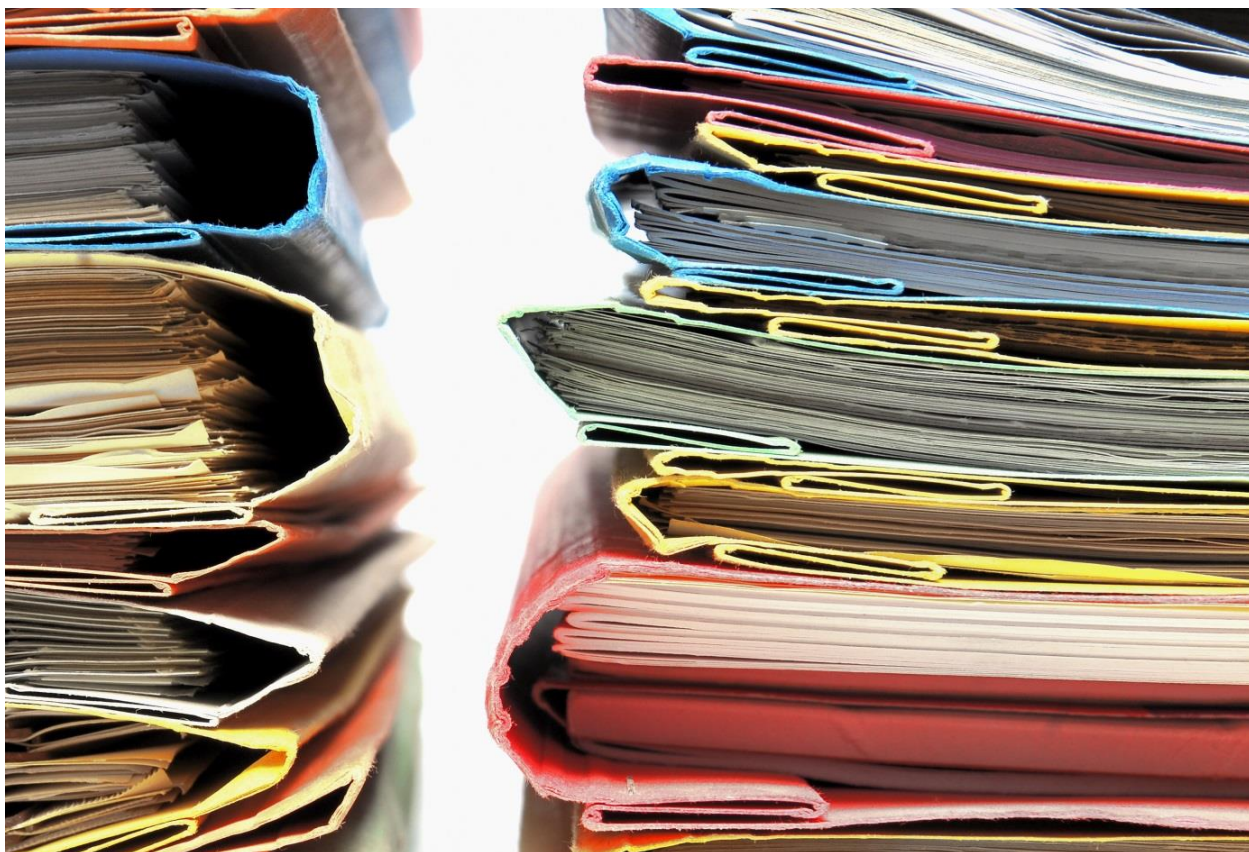
Bij de meeste rioolbeheerders is het verschil tussen de dekkingsgraad 'opbrengsten/kosten' en de dekkingsgraad 'gemeentelijke saneringsbijdrage en vergoeding/kosten' beperkt. Logisch ook gezien de saneringsbijdrage en vergoeding ongeveer 90 % uitmaken van de opbrengsten. Hierbij dient wel vermeld te worden dat HidroSan en RI-ANT met een kasboekhouding werken, waardoor er van jaar tot jaar sterke schommelingen mogelijk zijn.

In tegenstelling tot de eerste jaren kan nu wel gezegd worden dat de meeste rioolbeheerders een dalende dekkingsgraad hebben. Dit komt doordat het investeringsritme stelselmatig wordt opgedreven waardoor ook de afschrijvingskosten hoger worden.

Tabel 11: Dekkingsgraad van de totale opbrengsten en van de bijdrage en vergoeding (in %)

Rioolbeheerder	Dekkingsgraad van de totale opbrengsten				Dekkingsgraad van de bijdrage en vergoeding			
	2010	2011	2012	Procentueel verschil 2011-2012	2010	2011	2012	Procentueel verschil 2011-2012
AquaRio (TMVW)	146%	122%	110%	-10%	142%	119%	106%	-11%
HidroGem (PIDPA)	99%	183%	249%	36%	99%	180%	200%	11%
HidroRio (PIDPA)	125%	138%	134%	-3%	123%	136%	126%	-7%
HidroSan (PIDPA)	205%	188%	98%	-48%	161%	156%	67%	-57%
Infrac West	107%	106%	105%	-1%	106%	105%	103%	-2%
Inter-aqua	110%	119%	107%	-10%	106%	114%	102%	-11%
IVEG	148%	115%	105%	-9%	146%	108%	103%	-5%
IWVA	336%	252%	256%	2%	318%	232%	236%	2%
RI-ANT (AWW)	182%	143%	114%	-20%	167%	129%	96%	-26%
Riobra	125%	117%	117%	0%	121%	113%	112%	-1%
RioP (De Watergroep)	220%	199%	148%	-26%	212%	139%	135%	-3%
VIVAQUA	132%	126%	145%	15%	131%	125%	144%	15%
Gemeente	108%	135%	107%	-21%	86%	114%	92%	-19%

Bijlagen

BIJLAGE 1: De rioolbeheerders en hun gemeenten in 2012

BIJLAGE 1: De rioolbeheerders en hun gemeenten in 2012

Rioolbeheerder	Gemeente	Watermaatschappij
AquaRio	Affligem	TMVW
AquaRio	Asse	TMVW
AquaRio	Beersel	IWVB
AquaRio	Blankenberge	TMVW
AquaRio	Brakel	TMVW
AquaRio	Brugge	TMVW
AquaRio	Buggenhout	TMVW
AquaRio	Damme	TMVW
AquaRio	De Haan	TMVW
AquaRio	De Pinte	TMVW
AquaRio	Deinze	TMVW
AquaRio	Destelbergen	TMVW
AquaRio	Dilbeek	IWVB
AquaRio	Erpe-Mere	TMVW
AquaRio	Gavere	TMVW
AquaRio	Gent	TMVW
AquaRio	Halle	IWVB + De Watergroep
AquaRio	Horebeke	TMVW
AquaRio	Kluisbergen	TMVW
AquaRio	Knesselare	TMVW
AquaRio	Kruishoutem	TMVW
AquaRio	Lebbeke	TMVW
AquaRio	Lede	TMVW
AquaRio	Liedekerke	TMVW + De Watergroep
AquaRio	Lierde	TMVW + De Watergroep
AquaRio	Lovendegem	TMVW
AquaRio	Maarkedal	TMVW
AquaRio	Machelen	IWVB
AquaRio	Melle	TMVW
AquaRio	Middelkerke	TMVW + De Watergroep
AquaRio	Nazareth	TMVW
AquaRio	Nevele	TMVW
AquaRio	Oostende	TMVW + De Watergroep
AquaRio	Oosterzele	TMVW
AquaRio	Opwijk	TMVW + De Watergroep
AquaRio	Ronse	TMVW
AquaRio	Ruiselede	TMVW

AquaRio	Sint-Lievens-Houtem	TMVW
AquaRio	Sint-Martens-Latem	TMVW
AquaRio	Ternat	TMVW + De Watergroep
AquaRio	Wichelen	TMVW
AquaRio	Wortegem-Petegem	TMVW
AquaRio	Zelzate	TMVW
AquaRio	Zingem	TMVW
AquaRio	Zomergem	TMVW
AquaRio	Zottegem	TMVW
AquaRio	Zuikerkerke	TMVW
AquaRio	Zulte	TMVW
AquaRio	Zwalm	TMVW
Gemeente	Aalst	TMVW
Gemeente	Aalter	TMVW
Gemeente	Aarschot	De Watergroep
Gemeente	Arendonk	PIDPA
Gemeente	Avelgem	De Watergroep
Gemeente	Baarle-Hertog	Brabant Water deel + PIDPA
Gemeente	Bierbeek	De Watergroep
Gemeente	Boom	PIDPA
Gemeente	Dendermonde	TMVW
Gemeente	Dentergem	De Watergroep
Gemeente	Duffel	PIDPA
Gemeente	Evergem	De Watergroep
Gemeente	Geel	PIDPA
Gemeente	Grimbergen	IWVB + De Watergroep
Gemeente	Hamme	TMVW
Gemeente	Herent	De Watergroep
Gemeente	Herentals	PIDPA
Gemeente	Heusden-Zolder	De Watergroep
Gemeente	Heuvelland	De Watergroep
Gemeente	Hoeilaart	ISWa
Gemeente	Holsbeek	De Watergroep
Gemeente	Ieper	De Watergroep
Gemeente	Jabbeke	TMVW + De Watergroep
Gemeente	Kapelle-op-den-Bos	De Watergroep
Gemeente	Keerbergen	De Watergroep
Gemeente	Knokke-Heist	ISWa
Gemeente	Koksijde	IWVA
Gemeente	Laakdal	PIDPA
Gemeente	Ledegem	De Watergroep
Gemeente	Lennik	De Watergroep

Gemeente	Leuven	De Watergroep
Gemeente	Lier	PIDPA
Gemeente	Lommel	De Watergroep
Gemeente	Meerhout	PIDPA
Gemeente	Meise	De Watergroep
Gemeente	Merelbeke	TMVW
Gemeente	Merksplas	PIDPA
Gemeente	Nijlen	PIDPA
Gemeente	Oudenaarde	TMVW
Gemeente	Oud-Turnhout	PIDPA
Gemeente	Poperinge	De Watergroep
Gemeente	Puurs	PIDPA
Gemeente	Ravels	PIDPA
Gemeente	Retie	PIDPA
Gemeente	Scherpenheuvel-Zichem	De Watergroep
Gemeente	Schilde	PIDPA
Gemeente	Sint-Genesius-Rode	IWVB
Gemeente	Spiere-Helkijn	De Watergroep
Gemeente	Stabroek	PIDPA
Gemeente	Tervuren	IWVB + De Watergroep
Gemeente	Tessenderlo	De Watergroep
Gemeente	Tremelo	De Watergroep
Gemeente	Turnhout	PIDPA
Gemeente	Veurne	IWVA
Gemeente	Wellen	De Watergroep
Gemeente	Wemmel	IWVB
Gemeente	Westerlo	PIDPA
Gemeente	Wevelgem	De Watergroep
Gemeente	Wommelgem	PIDPA
Gemeente	Zemst	De Watergroep
Gemeente	Zonnebeke	De Watergroep
Gemeente	Zwijndrecht	AWW
Gemeente	Brecht	PIDPA
Gemeente	Mechelen	PIDPA
Gemeente	Ardoioie	De Watergroep
Gemeente	As	De Watergroep
Gemeente	Assenede	De Watergroep
Gemeente	Berlare	De Watergroep
Gemeente	Beveren-Waas	De Watergroep
Gemeente	Bilzen	De Watergroep
Gemeente	Bredene	De Watergroep
Gemeente	Deerlijk	De Watergroep

Gemeente	Denderleeuw	De Watergroep
Gemeente	Geraardsbergen	De Watergroep
Gemeente	Haaltert	De Watergroep
Gemeente	Hamont-Achel	De Watergroep
Gemeente	Herzele	TMVW + De Watergroep
Gemeente	Kortrijk	De Watergroep
Gemeente	Kuurne	De Watergroep
Gemeente	Lochristi	TMVW + De Watergroep
Gemeente	Lokeren	De Watergroep
Gemeente	Maldegem	De Watergroep
Gemeente	Menen	De Watergroep
Gemeente	Mesen	De Watergroep
Gemeente	Meulebeke	De Watergroep
Gemeente	Neerpelt	De Watergroep
Gemeente	Oostrozebeke	De Watergroep
Gemeente	Pittem	De Watergroep
Gemeente	Roeselare	De Watergroep
Gemeente	Roosdaal	De Watergroep
Gemeente	Rotselaar	De Watergroep
Gemeente	Sint-Gillis-Waas	De Watergroep
Gemeente	Sint-Laureins	De Watergroep
Gemeente	Sint-Niklaas	ISWa + De Watergroep
Gemeente	Stekene	De Watergroep
Gemeente	Waarschoot	De Watergroep
Gemeente	Waregem	De Watergroep
Gemeente	Wervik	De Watergroep
Gemeente	Wielsbeke	De Watergroep
Gemeente	Wingene	De Watergroep
Gemeente	Zeel	De Watergroep
Gemeente	Zwevegem	De Watergroep
Gemeente	Beernem	TMVW
Gemeente	Bornem	PIDPA
Gemeente	Diest	De Watergroep
Gemeente	Haacht	De Watergroep
Gemeente	Kampenhout	De Watergroep
Gemeente	Kasterlee	PIDPA
Gemeente	Kortenbergh	IWVB + De Watergroep
Gemeente	Londerzeel	De Watergroep
Gemeente	Olen	PIDPA
Gemeente	Oostkamp	TMVW + De Watergroep
Gemeente	Overijse	De Watergroep
Gemeente	Vilvoorde	De Watergroep

Gemeente	Wetteren	TMVW
HidroGem	Niel	PIDPA
HidroGem	Schelle	PIDPA
HidroRio	Balen	PIDPA
HidroRio	Bonheiden	PIDPA
HidroRio	Borsbeek	PIDPA
HidroRio	Heist-op-den-Berg	PIDPA
HidroRio	Herenthout	PIDPA
HidroRio	Herselt	PIDPA
HidroRio	Hulshout	PIDPA
HidroRio	Malle	PIDPA
HidroRio	Putte	PIDPA
HidroRio	Rijkevorsel	PIDPA
HidroRio	Rumst	PIDPA
HidroRio	Sint-Amands	PIDPA
HidroRio	Sint-Katelijne-Waver	PIDPA
HidroRio	Vorselaar	PIDPA
HidroRio	Wijnegem	PIDPA
HidroRio	Willebroek	PIDPA
HidroRio	Wuustwezel	PIDPA
HidroRio	Zandhoven	PIDPA
HidroRio	Zoersel	PIDPA
HidroSan	Berlaar	PIDPA
HidroSan	Dessel	PIDPA
HidroSan	Hoogstraten	PIDPA
HidroSan	Lint	PIDPA
HidroSan	Mol	PIDPA
Infrax West	Beerse	PIDPA
Infrax West	Diksmuide	IWVA + De Watergroep
Infrax West	Gistel	De Watergroep
Infrax West	Harelbeke	De Watergroep
Infrax West	Hooglede	De Watergroep
Infrax West	Houthulst	De Watergroep
Infrax West	Ichtegem	De Watergroep
Infrax West	Ingelmunster	De Watergroep
Infrax West	Izegem	De Watergroep
Infrax West	Koekelare	De Watergroep
Infrax West	Kortemark	De Watergroep
Infrax West	Langemark-Poelkapelle	De Watergroep
Infrax West	Lendelede	De Watergroep
Infrax West	Lichtervelde	De Watergroep
Infrax West	Moorslede	De Watergroep

Infrax West	Oudenburg	De Watergroep
Infrax West	Staden	De Watergroep
Infrax West	Torhout	De Watergroep
Infrax West	Vosselaar	PIDPA
Inter-aqua	Alken	De Watergroep
Inter-aqua	Beringen	De Watergroep
Inter-aqua	Bocholt	De Watergroep
Inter-aqua	Borgloon	De Watergroep
Inter-aqua	Bree	De Watergroep
Inter-aqua	Diepenbeek	De Watergroep
Inter-aqua	Dilsen-Stokkem	De Watergroep
Inter-aqua	Genk	De Watergroep
Inter-aqua	Gingelom	De Watergroep
Inter-aqua	Halen	De Watergroep
Inter-aqua	Ham	De Watergroep
Inter-aqua	Hasselt	IWM + De Watergroep
Inter-aqua	Hechtel-Eksel	De Watergroep
Inter-aqua	Heers	De Watergroep
Inter-aqua	Herk-de-Stad	De Watergroep
Inter-aqua	Herstappe	De Watergroep
Inter-aqua	Hoeselt	De Watergroep
Inter-aqua	Houthalen-Helchteren	De Watergroep
Inter-aqua	Kinrooi	De Watergroep
Inter-aqua	Kortesseem	De Watergroep
Inter-aqua	Lanaken	De Watergroep
Inter-aqua	Leopoldsburg	IWM
Inter-aqua	Lummen	De Watergroep
Inter-aqua	Maaseik	De Watergroep
Inter-aqua	Maasmechelen	De Watergroep
Inter-aqua	Meeuwen-Gruitrode	De Watergroep
Inter-aqua	Nieuwerkerken	De Watergroep
Inter-aqua	Opglabbeek	De Watergroep
Inter-aqua	Overpelt	De Watergroep
Inter-aqua	Peer	De Watergroep
Inter-aqua	Riemst	De Watergroep
Inter-aqua	Sint-Truiden	De Watergroep
Inter-aqua	Tongeren	De Watergroep
Inter-aqua	Voeren	De Watergroep
Inter-aqua	Zonhoven	De Watergroep
Inter-aqua	Zutendaal	De Watergroep
IVEG	Essen	PIDPA
IVEG	Grobbendonk	PIDPA

IVEG	Lille	PIDPA
IWVA	Alveringem	IWVA
IWVA	De Panne	IWVA
IWVA	Nieuwpoort	IWVA
RI-ANT	Aartselaar	PIDPA
RI-ANT	Antwerpen	AWW
RI-ANT	Boechout	AWW + PIDPA
RI-ANT	Brasschaat	PIDPA
RI-ANT	Edegem	AWW
RI-ANT	Hemiksem	PIDPA
RI-ANT	Hove	AWW
RI-ANT	Kalmthout	PIDPA
RI-ANT	Kapellen	AWW + PIDPA
RI-ANT	Kontich	AWW + PIDPA
RI-ANT	Mortsel	AWW
RI-ANT	Ranst	PIDPA
RI-ANT	Schoten	PIDPA
Riobra	Begijnendijk	De Watergroep
Riobra	Bekkevoort	De Watergroep
Riobra	Bertem	De Watergroep
Riobra	Bever	De Watergroep
Riobra	Boortmeerbeek	De Watergroep
Riobra	Boutersem	De Watergroep
Riobra	Galmaarden	De Watergroep
Riobra	Geetbets	De Watergroep
Riobra	Glabbeek-Zuurbemde	IWM + De Watergroep
Riobra	Gooik	De Watergroep
Riobra	Herne	De Watergroep
Riobra	Hoegaarden	De Watergroep
Riobra	Huldenberg	De Watergroep
Riobra	Kortenaken	IWM
Riobra	Landen	IWM + De Watergroep
Riobra	Lintar	IWM
Riobra	Lubbeek	De Watergroep
Riobra	Merchtem	IWVB + De Watergroep
Riobra	Oud-Heverlee	De Watergroep
Riobra	Pepingen	De Watergroep
Riobra	Steenokkerzeel	VIVAQUA + De Watergroep
Riobra	Tielt-Winge	De Watergroep
Riobra	Tienen	IWM + De Watergroep
Riobra	Zoutleeuw	IWM
RioP	Anzegem	De Watergroep

RioP	Eeklo	De Watergroep
RioP	Kaprijke	De Watergroep
RioP	Kruikebeke	De Watergroep
RioP	Laarne	De Watergroep
RioP	Lo-Reninge	De Watergroep
RioP	Moerbeke-Waas	De Watergroep
RioP	Ninove	De Watergroep
RioP	Temse	De Watergroep
RioP	Tielt	De Watergroep
RioP	Vleteren	De Watergroep
RioP	Waasmunster	De Watergroep
RioP	Wachtebeke	De Watergroep
RioP	Zedelgem	De Watergroep
VIVAQUA	Drogenbos	IWVB
VIVAQUA	Kraainem	VIVAQUA
VIVAQUA	Linkebeek	VIVAQUA
VIVAQUA	Sint-Pieters-Leeuw	IWVB
VIVAQUA	Wezembeek-Oppem	VIVAQUA
VIVAQUA	Zaventem	IWVB + De Watergroep

AquaRio (TMVW)

Aanmoedigingspremies:

Op initiatief van de gemeente en voor rekening van de gemeente of AquaRio wordt de premie/korting toegekend. In het tweede geval wordt dit bedrag van het budget van de gemeentevennoot afgetrokken. Dit is dan een vermindering van de opbrengsten uit de saneringsbijdrage en –vergoeding voor die bepaalde gemeente.

Aansluitingskosten:

Twee systemen mogelijk:

- a. Forfaitair systeem:
Het deel van de kost dat niet gedekt is door de aangerekende vergoeding (restkost) wordt afgeschreven over 20 jaar.
- b. Systeem van kostende prijs:
De reële kost en reële opbrengst van aansluitingen worden direct in rekening gebracht.

Afschrijvingen van investeringen:

- a. Nieuwe infrastructuur: 50 jaar
- b. Ingebrachte infrastructuur: 50 jaar
- c. Electromechanica/IBA/KWZI: 20 jaar
- d. Inventarisatie/modelering: 10 jaar

Ook de geactiveerde onderaannemers kosten worden afgeschreven.

De afschrijvingen starten vanaf de afsluiting van een project.

Eigendoms-/gebruiksrecht:

Er is een minimale inbreng van gebruiksrecht met eventuele uitbreiding van eigendomsrecht. Economische waardering van het net, wordt voor 91% vergoed in aandelen en 9% in contanten (hoger in geval van bijkomende inbreng van het eigendomsrecht), die gespreid worden uitbetaald. De ingebrachte infrastructuur wordt op 50 jaar afgeschreven.

Opbrengsten uit gemeentelijke saneringsbijdrage en – vergoeding:

De opbrengsten uit gemeentelijke bijdrage en vergoeding omvatten eveneens de 'te ontvangen vooruitbetalingen'.

Overhead / Personeelskosten / Andere operationele kosten:

Er wordt getracht om zoveel mogelijk algemene kosten toe te wijzen aan de kostenplaatsen (=gemeentevennoten). Zo worden de kosten van accountmanagers via een tijdsregistratiesysteem verdeeld. Wat niet kan versleuteld worden, wordt op algemeen niveau gerapporteerd en opgesplitst in 'Overhead', 'Indirecte personeelskosten' en 'Andere operationele kosten'. In deze laatste categorie zitten de administratieve kosten en de kosten van debiteurenrisico vervat, dewelke door TMVW aan de gemeentevennoten worden aangerekend.

Rentelasten:

Rentelasten worden op algemeen niveau gerapporteerd. Dit is niet mogelijk per gemeente.

Solidarisering:

Enkel de algemene kosten die niet kunnen versleuteld worden en de rentelasten worden gesolidariseerd en bijgevolg niet per gemeente gerapporteerd. Elke toegetrede gemeente wordt beschouwd als een kostenplaats.

Tekorten/overschotten:

De kosten en opbrengsten werden per gemeente geraamd t/m 2015. Indien blijkt dat het geraamde budget onvoldoende is, voor de te realiseren projecten, kunnen de gemeenten een bijdrage in de werkingskosten betalen. Hiervoor kunnen de gemeentevennoten een prefinanciering aanvragen bij TMVW die ze via vaste annuïteiten terugbetalen.

De overschotten worden in principe toegevoegd aan de reserves van de globale divisie.

Tot op heden is er nog niet overgegaan tot het uitkeren van dividenden aan de aandeelhouders (gemeentevennoten).

HidroGem (PIDPA)

Aanmoedigingspremies:

De HidroGem-gemeente bepaalt zelf de hoogte van de premie. De premies worden rechtstreeks uitbetaald aan de particulier na uitvoering van de werken.

Aansluitingskosten:

De HidroGem-gemeente bepaalt het tarief van huisaansluitingen. De netto boekwaarde (hetgeen niet gedekt is door de betaalde vergoeding) wordt afgeschreven op 50 jaar voor rioleringsaansluitingen en op 15 jaar voor IBA-aansluitingen.

Afschrijvingen van investeringen:

- a. Nieuwe infrastructuur: 50 jaar
- b. Ingebrachte infrastructuur: 50 jaar
- c. Electromechanica/IBA/KWZI: 50 jaar
- d. Inventarisatie/modelering: 5 jaar
- e. Revisies: 15 jaar

Eigendoms-/gebruiksrecht:

Inbreng van het eigendomsrecht. 25% van de waarde van het net wordt contant vergoed, 75% wordt ingeschreven als achtergestelde lening. De vennoten krijgen ook dividendgerechtigde aandelen.

Opbrengsten uit gemeentelijke saneringsbijdrage & gemeentelijke vergoeding:

Bij het afsluiten van het boekjaar zijn de facturatiegegevens van het laatste kwartaal nog niet allemaal gekend waardoor bij jaareinde de 'toe te rekenen opbrengsten' van het betreffende jaar opgenomen worden in de omzet.

Overhead / Personeelskosten / Andere operationele kosten:

De personeelskosten omvatten alle personeelskosten inclusief de uurloonkost voor gepresteerde uren voor exploitatie, maar exclusief de uurloonkost voor gepresteerde uren voor investeringen (deze kosten worden mee geactiveerd). Ook de voorzieningen voor gratificaties worden gerapporteerd onder de personeelskosten.

De exploitatiekosten omvatten m.a.w. geen interne uren (enkel facturen van aannemers).

Rentelasten:

Alle rentelasten op leningen inclusief de achtergestelde leningen.

Solidarisering:

Er is geen solidarisering van de opbrengsten en de kosten. Elke toegetreden gemeente beschikt over een individuele rekening.

Tekorten/overschotten:

Overschotten blijven als reserves op de individuele rekening van de gemeente staan, en worden geboekt op het passief. Ze kunnen in de toekomst aangewend worden ter financiering van investeringen.

HidroRio (PIDPA)

Aanmoedigingspremies:

De premies worden rechtstreeks uitbetaald aan de particulier na uitvoering van de werken.

Aansluitingskosten:

Forfaitair systeem: De aanvrager betaalt een vast bedrag, ongeacht de kost die HidroRio gemaakt heeft. De netto boekwaarde (hetgeen niet gedekt is door de betaalde vergoeding) wordt afgeschreven op 50 jaar voor rioleringsaansluitingen en op 15 jaar voor IBA-aansluitingen.

Afschrijvingen van investeringen:

- a. Nieuwe infrastructuur: 50 jaar
- b. Ingebrachte infrastructuur: 50 jaar
- c. Electromechanica/IBA/KWZI: 50 jaar
- d. Inventarisatie/modelering: 5 jaar
- e. Revisies: 15 jaar

Eigendoms-/gebruiksrecht:

Inbreng van het eigendomsrecht. 25% van de waarde van het net wordt contant vergoed, 75% wordt ingeschreven als achtergestelde lening. De vennoten krijgen ook dividendgerechtigde aandelen.

Opbrengsten uit gemeentelijke saneringsbijdrage & gemeentelijke vergoeding:

Bij het afsluiten van het boekjaar zijn de facturatiegegevens van het laatste kwartaal nog niet allemaal gekend waardoor bij jaareinde de 'toe te rekenen opbrengsten' van het betreffende jaar opgenomen worden in de omzet.

Overhead / Personeelskosten / Andere operationele kosten:

De personeelskosten omvatten alle personeelskosten inclusief de uurloonkost voor gepresteerde uren voor exploitatie, maar exclusief de uurloonkost voor gepresteerde uren voor investeringen (deze kosten worden mee geactiveerd). Ook de voorzieningen voor gratificaties worden gerapporteerd onder de personeelskosten.

De exploitatiekosten omvatten m.a.w. geen interne uren (enkel facturen van aannemers).

Rentelasten:

Alle rentelasten op leningen inclusief de achtergestelde leningen.

Solidarisering:

Er is solidarisering van opbrengsten en kosten tussen de HidroRio-gemeenten.

Tekorten/overschotten:

Het grootste deel van het positief resultaat wordt toegevoegd aan de (wettelijke en de beschikbare) reserves. Een klein bedrag wordt uitbetaald als dividenden. De reserves worden geboekt op het passief en kunnen in de toekomst aangewend worden ter financiering van investeringen.

HidroSan (PIDPA)

Aanmoedigingspremies:

De HidroSan-gemeente bepaalt zelf de hoogte van de premie. De premies worden rechtstreeks uitbetaald aan de particulier na uitvoering van de werken.

Aansluitingskosten:

De HidroSan-gemeente bepaalt het tarief van een huisaansluiting. Zowel de opbrengst als de kost van een aansluiting wordt direct in rekening gebracht.

Afschrijvingen van investeringen:

De investeringen worden direct voor 100% in rekening gebracht (afgeschreven). HidroSan werkt conform het principe van “cash in, cash out”. De uitgaven moeten kunnen afgezet worden tegen de reeds ontvangen inkomsten (bijdrage, vergoeding, subsidie). HidroSan prefinanciert niet.

Eigendoms-/gebruiksrecht:

Inbreng van gebruiksrecht zonder vergoeding.

Overhead / Personeelskosten / Andere operationele kosten:

Personeelskosten (gepresteerde uren) worden rechtstreeks en in detail teruggemeld (en geboekt) op de betreffende exploitatietaken en investeringen. Tarieven worden vastgelegd op basis van standaarduurtarieven van Pidpa per functie.

Solidarisering:

Geen solidarisering van opbrengsten en kosten. Er is een individuele rekening per gemeente.

Tekorten/overschotten:

HidroSan solidariseert niet, waardoor elke gemeente over een eigen rekening beschikt. Hier is het principe van ‘cash in cash out’ van toepassing en per gemeente wordt er jaarlijks een eindafrekening gemaakt. Een positief kassaldo wordt overgedragen naar het volgende jaar, een negatief kassaldo dient bij afsluiting van het boekjaar door de gemeente bijgesteld te worden.

Infrax West

Aansluitingskosten:

Forfaitair systeem: De aanvrager betaalt een vast bedrag, ongeacht de kost die Infrax gemaakt heeft. De netto boekwaarde (hetgeen niet gedekt is door de betaalde vergoeding) wordt afgeschreven over 50 jaar.

Afschrijvingen van investeringen:

- a. Nieuwe infrastructuur (incl. aansluitingen): 50 jaar
- b. Ingebrachte infrastructuur: 50 jaar
- c. Electromechanica/IBA/KWZI: 15 jaar
- d. Inventarisatie/modellering: 10 jaar

De afschrijvingen starten vanaf de voorlopige definitieve oplevering.

Bij elke investering wordt er een toeslag van 7,5 % van het investeringsbedrag aan overhead mee geactiveerd en afgeschreven. Deze toeslag wordt in de rapportering in mindering gebracht van de overheadkosten (onttrekking aan de overheadkosten). Wanneer er veel geïnvesteerd wordt kan dit resulteren in een negatieve overheadkost.

Eigendoms-/gebruiksrecht:

Inbreng van eigendomsrechten. 25% van de waarde van het ingebrachte net wordt contant vergoed (in 2 fasen). De resterende 75% worden vergoed onder de vorm van dividendgerechtigde aandelen.

Opbrengsten uit gemeentelijke saneringsbijdrage en – vergoeding:

Voor de gemaakte saneringskosten maakt Infrax (werkingsmaatschappij) een factuur op (transportfactuur genaamd) t.a.v. de watermaatschappij, die saneringsplichtig is. De watermaatschappij betaalt deze facturen met de aangerekende bijdragen en vergoedingen, na aftrek van een inningspercentage (vergoeding voor administratieve kost en voor het debiteurenrisico).

Overhead / Personeelskosten / Andere operationele kosten:

Het overgrote deel van de werken wordt uitbesteed aan onderaannemers, m.a.w. de personeelskost van de uitbesteede werken zit in de facturen van de onderaannemers vervat. Bij inzet van eigen technisch personeel worden deze kosten gerapporteerd onder de indirecte personeelskosten of onder exploitatiekosten indien deze aan een bepaalde exploitatierubriek kunnen toegewezen worden.

Solidarisering:

Alle opbrengsten en kosten worden gesolidariseerd op één rekening.

Tekorten/overschotten:

Een positief resultaat wordt deels toegevoegd aan de wettelijke en beschikbare reserves. De rest wordt uitgekeerd als dividend.

Inter-aqua

Aansluitingskosten:

Forfaitair systeem: De aanvrager betaalt een vast bedrag, ongeacht de kost die Infracx gemaakt heeft. De netto boekwaarde (hetgeen niet gedekt is door de betaalde vergoeding) wordt afgeschreven over 50 jaar.

Afschrijvingen van investeringen:

- a. Nieuwe infrastructuur (incl. aansluitingen): 50 jaar
- b. Ingebrachte infrastructuur: 50 jaar
- c. Electromechanica/IBA/KWZI: 15 jaar
- d. Inventarisatie/modellering: 10 jaar

De afschrijvingen starten vanaf de voorlopige definitieve oplevering.

Bij elke investering wordt er een toeslag van 7,5 % van het investeringsbedrag aan overhead mee geactiveerd en afgeschreven. Deze toeslag wordt in de rapportering in mindering gebracht van de overheadkosten (onttrekking aan de overheadkosten). Wanneer er veel geïnvesteerd wordt kan dit resulteren in een negatieve overheadkost.

Eigendoms-/gebruiksrecht:

Inbreng van eigendomsrechten. 20% van de waarde van het ingebrachte net wordt contant vergoed (betaald in 2 fasen). De resterende 80% worden vergoed onder de vorm van dividendgerechtigde aandelen.

Opbrengsten uit gemeentelijke saneringsbijdrage en – vergoeding:

Voor de gemaakte saneringskosten maakt Infracx (werkingsmaatschappij) een factuur op (transportfactuur genaamd) t.a.v. de watermaatschappij, die saneringsplichtig is. De watermaatschappij betaalt deze facturen met de aangerekende bijdragen en vergoedingen, na aftrek van een inningspercentage (vergoeding voor administratieve kost en voor het debiteurenrisico).

Overhead / Personeelskosten / Andere operationele kosten:

Het overgrote deel van de werken wordt uitbesteed aan onderaannemers, m.a.w. de personeelskost van de uitbestede werken zit in de facturen van de onderaannemers vervat. Bij inzet van eigen technisch personeel worden deze kosten gerapporteerd onder de indirecte personeelskosten of onder exploitatiekosten indien deze aan een bepaalde exploitatierubriek kunnen toegewezen worden.

Solidarisering:

Alle opbrengsten en kosten worden gesolidariseerd op één rekening.

Tekorten/overschotten:

Een positief resultaat wordt deels toegevoegd aan de wettelijke en beschikbare reserves. De rest wordt uitgekeerd als dividend.

IVEG

Aansluitingskosten:

Forfaitair systeem: De aanvrager betaalt een vast bedrag, ongeacht de kost die Infracx gemaakt heeft. De netto boekwaarde (hetgeen niet gedekt is door de betaalde vergoeding) wordt afgeschreven over 50 jaar.

Afschrijvingen van investeringen:

- a. Nieuwe infrastructuur (incl. aansluitingen): 50 jaar
- b. Ingebrachte infrastructuur: 50 jaar
- c. Electromechanica/IBA/KWZI: 15 jaar
- d. Inventarisatie/modellering: 10 jaar

De afschrijvingen starten vanaf de voorlopige definitieve oplevering.

Bij elke investering wordt er een toeslag van 7,5 % van het investeringsbedrag aan overhead mee geactiveerd en afgeschreven. Deze toeslag wordt in de rapportering in mindering gebracht van de overheadkosten (onttrekking aan de overheadkosten). Wanneer er veel geïnvesteerd wordt kan dit resulteren in een negatieve overheadkost.

Eigendoms-/gebruiksrecht:

Inbreng van eigendomsrecht of gebruiksrecht. 25% van de waarde van het ingebrachte net wordt contant vergoed (betaald in 2 fasen). De resterende 75% worden vergoed onder de vorm van dividendgerechtigde aandelen.

Opbrengsten uit gemeentelijke saneringsbijdrage en – vergoeding:

Voor de gemaakte saneringskosten maakt Infracx (werkingsmaatschappij) een factuur op (transportfactuur genaamd) t.a.v. de watermaatschappij, die saneringsplichtig is. De watermaatschappij betaalt deze facturen met de aangerekende bijdragen en vergoedingen, na aftrek van een inningspercentage (vergoeding voor administratieve kost en voor het debiteurenrisico).

Overhead / Personeelskosten / Andere operationele kosten:

Het overgrote deel van de werken wordt uitbesteed aan onderaannemers, m.a.w. de personeelskost van de uitbesteede werken zit in de facturen van de onderaannemers vervat. Bij inzet van eigen technisch personeel worden deze kosten gerapporteerd onder de indirecte personeelskosten of onder exploitatiekosten indien deze aan een bepaalde exploitatierubriek kunnen toegewezen worden.

Solidarisering:

De opbrengsten en de kosten worden niet gesolidariseerd; Er is een aparte rekening per gemeente.

Tekorten/overschotten:

Een positief resultaat wordt deels toegevoegd aan de wettelijke en beschikbare reserves. De rest wordt uitgekeerd als dividend.

Aanmoedigingspremies:

Premies blijven ten laste van de gemeenten, dus niet gedekt door gemeentelijke saneringsbijdrage en –vergoeding.

Aansluitingskosten:

De aanvrager betaalt het volledige bedrag. Zowel aansluitingsopbrengst als -kost wordt direct in rekening gebracht.

Afschrijvingen van investeringen:

- a. Nieuwe infrastructuur: 50 jaar
- b. Ingebrachte infrastructuur: 50 jaar
- c. Electromechanica/IBA/KWZI: 50 jaar
- d. Inventarisatie/modelering: 15 jaar

Afschrijvingen van investeringen zijn momenteel nog laag omwille van het feit dat er geen overname (en dus activatie in de boekhouding) is van bestaande riolering op datum van toetreding. Enkel de investeringen uitgevoerd door IWVA na toetreding worden afgeschreven.

Eigendoms-/gebruiksrecht:

Inbreng van gebruiksrecht. De bestaande rioleringsinfrastructuur bij toetreding blijft eigendom van de toetredende gemeente. Daarvoor betaalt IWVA een vergoeding aan de gemeenten (ofwel 9% van de gefactureerde gemeentelijke bijdrage en vergoeding, ofwel verschil tussen de saneringsopbrengsten en -kosten).

Overhead / Personeelskosten / Andere operationele kosten:

Kosten van indirecte bedienden, directie en overhead worden indien toewijsbaar aan de sanering in zijn geheel versleuteld over de gemeentevennoten. Indien toewijsbaar aan een specifieke gemeente dan is er een integrale toewijzing aan die gemeente. In de andere gevallen (kantoorkosten, niet toewijsbare indirecte personeelskosten) worden deze kosten op conto van de drinkwaterdivisie geschreven, zolang het geen meerkost betekent voor de drinkwaterdivisie. De overhead omvat ook de kosten van het gebruiksrecht en het inningspercentage (vergoeding voor administratieve kost en voor het debiteurenrisico). De andere bedrijfskosten bestaan uit compensaties aan niet-abonnees vrijstellingsgerechtigden en 'heffing GRB'.

Solidarisering:

De opbrengsten en de kosten worden niet gesolidariseerd, maar worden per gemeente apart geregistreerd.

Tekorten/overschotten:

Het batig resultaat wordt, indien niet uitgekeerd als vergoeding voor het gebruiksrecht tot nu toe altijd overgedragen naar het volgend boekjaar. Ondanks de voorziening in de statuten zijn nog geen winstbewijzen toegekend zijn.

RI-ANT (AWW)

Aanmoedigingspremies:

De aanmoedigingspremies worden rechtstreeks van de factuur aan de aanvrager afgetrokken.

Aansluitingskosten:

De aanvrager betaalt het volledige bedrag. Zowel aansluitingsopbrengst als -kost wordt direct in rekening gebracht.

Afschrijvingen van investeringen:

RI-ANT werkt net zoals HidroSan met een kasboekhouding. D.w.z. dat de investeringen tijdens de uitvoering van de werken worden geactiveerd. Deze worden bij voorlopige oplevering direct voor 100% in rekening gebracht (afgeschreven). RI-ANT werkt eveneens met een DBFM-constructie (Design-Build-Finance-Maintenance: een vennootschap (meestal combinatie publiek/privaat) die alle aspecten van een project overneemt, inclusief financiering, waarbij de terugbetaling gespreid wordt over 15 annuïteiten). Bij projecten die volgens DBFM-contract worden uitgevoerd, worden de kosten per kwartaal aan AWW gefactureerd.

Eigendoms-/gebruiksrecht:

Inbreng van gebruiksrecht zonder vergoeding, met uitzondering van de overeenkomst met de Stad Antwerpen, waarin een concessievergoeding opgenomen is voor het gebruiksrecht van de bestaande infrastructuur en het gebruik van de openbare wegen.

Overhead / Personeelskosten / Andere operationele kosten:

Niet toewijsbare personeelskosten en andere overheadkosten worden versleuteld naar de individuele rekeningen van de gemeentevennoten o.b.v. Activity Based Costing.

Rentelasten:

De beschikbare middelen worden direct afgeboekt. De uitgaven moet kunnen afgezet worden tegen de reeds ontvangen inkomsten (bijdrage, vergoeding, subsidie). RI-ANT prefinanciert m.a.w. niet en heeft daarom geen leninglasten.

Solidarisering:

Opbrengsten en kosten worden niet gesolidariseerd.

Tekorten/overschotten:

Indien er een tekort is voor het uitvoeren van de rioleringsactiviteit, zal de gemeente moeten bijpassen. In het geval van een overschot, wordt dit overschot gereserveerd of overgedragen naar het volgend boekjaar.

Riobra

Aansluitingskosten:

Forfaitair systeem: De aanvrager betaalt een vast bedrag, ongeacht de kost die Riobra gemaakt heeft. De netto boekwaarde (hetgeen niet gedekt is door de betaalde vergoeding) wordt afgeschreven over 50 jaar.

Afschrijvingen van investeringen:

- a. Nieuwe infrastructuur (incl. aansluitingen): 50 jaar
- b. Ingebrachte infrastructuur: 33 jaar
- c. Electromechanica/IBA/KWZI: 15 jaar
- d. Inventarisatie/modellering: 5 jaar

De afschrijvingen starten vanaf de ingebruikname. Bij elke investering wordt er een deel van de overhead mee geactiveerd en afgeschreven.

Eigendoms-/gebruiksrecht:

Inbreng van eigendomsrecht. 75% van de waarde van het ingebrachte net wordt vergoed onder de vorm van dividendgerechtigde aandelen. De andere 25% worden vergoed in andere aandelen, dewelke een investeringsfonds vormen. Dit investeringsfonds kan door de gemeente aangewend worden voor de financiering van rioleringsinvesteringen door omzetting in kapitaalsubsidies of in cash.

Opbrengsten uit gemeentelijke saneringsbijdrage en – vergoeding:

Voor de gemaakte saneringskosten maakt Riobra een factuur op (transportfactuur genaamd) t.a.v. de watermaatschappij, die saneringsplichtig is. De watermaatschappij betaalt deze facturen met de aangerekende bijdragen en vergoedingen, na aftrek van een inningspercentage (vergoeding voor administratieve kost en voor het debiteurenrisico).

Overhead / Personeelskosten / Andere operationele kosten:

Het overgrote deel van de werken wordt uitbesteed aan onderaannemers, m.a.w. de personeelskost van de uitbesteede werken zit in de facturen van de onderaannemers vervat. Alle kosten van eigen personeel worden onder 'indirecte personeelskosten' gerapporteerd.

Solidarisering:

Kosten en opbrengsten worden gesolidariseerd.

Tekorten/overschotten:

Een batig saldo gaat eerst naar de wettelijke reserves, daarna uitgekeerd in dividenden onder de vorm van aandelen die het investeringsfonds vormen, tot een bepaald plafond. Wat daarna nog overschiet dient voor de vorming van de beschikbare reserves en de uitkering van dividenden op de andere aandelen.

Rio-P (De Watergroep)

Afschrijvingen van investeringen:

Overgenomen riolering wordt voor 45 jaar afgeschreven.

Eigendoms-/gebruiksrecht:

Inbreng van eigendomsrecht. 75% van de waarde van het rioleringsnet wordt vergoed in aandelen, 15% wordt contant vergoed. Afhankelijk van de rioleringsgraad en de gemiddelde leeftijd van de riolering, is er een bijkomende variabele contante vergoeding die tussen 0% en 10% ligt van de waarde van het rioleringsnet.

Overhead / Personeelskosten / Andere operationele kosten:

Het overgrote deel van de werken wordt uitbesteed aan onderaannemers.

Als indirecte personeelskosten worden alle personeelskosten opgenomen die toegerekend worden aan de RioP-activiteiten. De overhead omvatten alle algemene kosten van huur, onderhoud en herstellingen, elektriciteit, verbruiksmateriaal, erelonen en afvalverwerkingskosten die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan de RioP-gemeenten, alsook de bedrijfskosten die aan de hand van een verdeelsleutel worden toegerekend aan RioP. In de exploitatiekosten zitten bijgevolg enkel de kosten van de onderaannemers.

Solidarisering:

Er vindt geen solidarisering plaats van de opbrengsten en de kosten. Elke gemeente heeft een rekening.

Tekorten/overschotten:

Het batig saldo wordt overgedragen naar volgend boekjaar.

VIVAQUA

Aanmoedigingspremies:

Tot op heden zijn er nog geen subsidies voor afkoppelingswerken op privé domein uitgekeerd.

Eigendoms-/gebruiksrecht:

Inbreng van eigendomsrecht, dewelke voor 100% contant wordt vergoed.

Overhead / Personeelskosten / Andere operationele kosten:

De berekening van de overheadkosten en de indirecte personeelskosten gebeurt aan de hand van een forfait van 8€/woongelegenheid. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd.

Rentelasten:

Inclusief de rente van de leningen die overgenomen zijn van de toetredende vennoten.

Tekorten/overschotten:

VIVAQUA als eigenaar van het rioleringsnet past een tekort bij of draagt een overschot over naar volgend jaar. Als rioolbeheerder vraagt het de gemeente om het tekort bij te passen.

BIJLAGE 3: De vragenlijst nader bekijken

De saneringskosten

De gemeentelijke saneringskosten omvatten de kosten voor het collectief afvoeren van afval- en eventueel regenwater en de individuele zuiveringskosten indien de IBA's geplaatst en beheerd worden door de gemeentelijke rioolbeheerder of de gemeente.

De saneringskosten worden onderverdeeld in volgende deelenkosten:

- ☞ Investeringskosten
- ☞ Waardeverminderingen
- ☞ Voorzieningen voor risico's en kosten
- ☞ Financiële kosten
- ☞ Exploitatiekosten
- ☞ Indirecte personeelskosten
- ☞ Overheadkosten
- ☞ Andere bedrijfskosten / operationele kosten
- ☞ Uitzonderlijke kosten

De verschillende rioolbeheerders gaan op een verschillende manier om met de deelenkosten, waardoor vergelijkingen met de nodige voorzichtigheid moeten gebeuren.

Investeringskosten

De investeringskosten omvatten de afschrijvingen van nieuwbouw en renovatie van de saneringsinfrastructuur, de door de watermaatschappijen en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden overgenomen saneringsinfrastructuur, activa nodig voor de exploitatie (vb.: rollend materieel, meubilair, kantoren, ...), aansluitingen, inventarisaties, modelleringen, studies en eventuele oprichtingskosten.

De boekhoudkundige afschrijvingstermijnen voor nieuwbouw of renovatie kunnen voor elk van deze posten variëren van rioolbeheerder tot rioolbeheerder. Sommige rioolbeheerders nemen de inkomsten en uitgaven volledig in rekening in het jaar van uitgave, andere passen variërende afschrijvingstermijnen toe.

Ook de aansluitingskosten worden op verschillende manieren boekhoudkundig verwerkt. Ofwel worden de kosten direct voor het volledige bedrag in rekening genomen, ofwel wordt enkel de nettokost (het resterende bedrag nadat de opbrengst van aansluiting in mindering is gebracht van de kosten van aansluitingen) gerapporteerd en afgeschreven over meerdere jaren.

Loonkosten die rechtstreeks aan een project toegewezen kunnen worden, worden bij enkele rioolbeheerders samen met het project geactiveerd en zijn dan terug te vinden in de afschrijvingskosten van het project.

Waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten

De waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten worden per saldo ingevuld, m.a.w. de toevoegingen aan de waardeverminderingen en voorzieningen verminderd met de terugnemingen en bestedingen voor voorzieningen. Deze velden kunnen dus ook negatieve bedragen bevatten.

Financiële kosten

Dit zijn de rentelasten op leningen en op achtergestelde leningen.

Gemeenten lenen doorgaans enkel bij liquiditeitstekorten waardoor het zelden mogelijk is om te achterhalen welk deel van de rentelast toewijsbaar is aan de rioleringsactiviteiten.

Sommige intergemeentelijke samenwerkingsverbanden betalen ook rente op achtergestelde leningen. Wanneer gemeenten toetreden tot dit samenwerkingsverband wordt een deel van de ingebrachte infrastructuur contant vergoed en het andere gedeelte ingeschreven als achtergestelde lening, waarop rente verschuldigd is. Dit is een alternatief voor dividenduitkeringen.

Exploitatiekosten

In de exploitatiekosten zitten de kosten voor onderhoud en herstellingen vervat van de hydraulische structuren (pompstations, overstorten, ...), rioleringen, aansluitingen (voor de gemeenten die deze toewijzen aan de gewone dienst), IBA's, KWZI's, grachten, Wadi's en bufferbekkens. Meer bepaald zijn dit de aankopen van goederen en diensten plus of min de voorraadwijzigingen inclusief de personeelskosten die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan deze activiteiten.

Indirecte personeelskosten

Alle personeelskosten die aan de saneringsactiviteiten in het algemeen kunnen toegewezen worden, maar niet rechtstreeks aan een specifieke activiteit zijn indirecte personeelskosten. Voorbeelden hiervan zijn loonkosten van de administraties, directies, opzichters, Gemeenten zullen hier dikwijls ook de loonkost van het technisch personeel rapporteren, gezien de uren, gepresteerd voor de saneringsactiviteiten niet apart worden geregistreerd. De loonkosten worden bijgevolg zo goed mogelijk geraamd.

Overhead

Overheadkosten zijn algemene en via een verdeelsleutel aan de saneringsactiviteiten toewijsbare kosten excl. de indirecte personeelskosten. Bijvoorbeeld de kosten van kantoorbenodigdheden, energiekosten, ICT,

Andere bedrijfskosten of operationele kosten

Onder andere bedrijfskosten of operationele kosten vallen de aanmoedigingspremies zoals voor groendaken, regenwaterputten, afkoppelingswerken etc. en andere kosten zoals klantenbeheer, verplaatsingskosten, brandstofverbruik, onderhoud aan de voertuigen enz. Ook de innings- en administratiekosten die de rioolbeheerders betalen aan de watermaatschappijen voor de facturatie van de gemeentelijke saneringsbijdragen en –vergoedingen, voor zover deze niet van de bijdragen en vergoedingen werden afgetrokken, vallen hieronder samen met het eventuele gebruiksrecht die intergemeentelijke samenwerkingsverbanden betalen aan de gemeenten, waarvan ze de rioolinfrastructuur gebruiken zonder er eigenaar van te zijn.

Uitzonderlijke kosten

De uitzonderlijke kosten bestaan uit o.a. uitzonderlijke afschrijvingen, waardeverminderingen, voorzieningen, minderwaarden,

De saneringsopbrengsten

Gemeentelijke rioolbeheerders beschikken over opbrengsten uit één of meer van de volgende rubrieken:

- ☞ Opbrengsten uit saneringsbijdragen en –vergoedingen en aansluitingen
- ☞ Fiscale opbrengsten
- ☞ Financiële opbrengsten (o.a. Gewestelijke subsidies)
- ☞ Andere (operationele) opbrengsten
- ☞ Uitzonderlijke opbrengsten

Opbrengsten saneringsbijdragen en -vergoedingen en aansluitingen

Opbrengsten uit dienstverleningen bestaan enerzijds uit gemeentelijke saneringsbijdragen en –vergoedingen, anderzijds uit opbrengsten van aansluitingen en andere dienstverleningen.

Opbrengsten van saneringsbijdragen en -vergoedingen

De gemeentelijke saneringsbijdrage en –vergoeding worden via de watermaatschappijen aangerekend aan de gezinnen en bedrijven.

Bij intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die geen riooldivisie zijn van een watermaatschappij en bij de gemeenten die zelf instaan voor het rioolbeheer, zijn de inningskosten reeds in mindering gebracht. Via de inningskosten worden de werkingskosten en het debiteurenrisico van de watermaatschappijen vergoed. De riooldivisies van de watermaatschappijen rapporteren echter de bruto aangerekende kosten. De inningskosten worden doorgerekend via de post overhead of andere bedrijfskosten.

Opbrengsten van aansluitingen en andere dienstverleningen

De opbrengsten van aansluitingen vallen voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en watermaatschappijen onder de dienstverlening.

Fiscale opbrengsten

Voor de gemeenten vallen de opbrengsten uit aansluitingen onder de fiscale opbrengsten, omdat daar een retributie tegenover staat.

Daarnaast kunnen ze nog andere rioolbelastingen, -heffingen of –retributies innen. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en watermaatschappijen hebben geen fiscale opbrengsten.

Financiële opbrengsten (o.a. gewestelijke subsidies)

De belangrijkste financiële opbrengsten zijn de afschrijvingen op kapitaalsubsidies (voor de gemeenten: in resultaat genomen kapitaalsubsidies). De boekhoudkundige afschrijvingstermijnen voor de gewestelijke subsidies variëren van rioolbeheerder tot rioolbeheerder. Sommige rioolbeheerders nemen de subsidies volledig in rekening in het jaar van ontvangst, andere passen variërende afschrijvingstermijnen toe.

De termijn waarover de subsidies worden afgeschreven is doorgaans afgestemd op de afschrijvings-termijn van de investeringen.

Andere (operationele) opbrengsten

Voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en watermaatschappijen horen eventuele financiële tussenkomsten door hun gemeentevennoten tot de andere operationele opbrengsten.

Uitzonderlijke opbrengsten

Uitzonderlijke opbrengsten zijn o.a. terugnemingen op afschrijvingen en waardeverminderingen, meerwaarde op realisaties van activa,